

ROMÂNIA
JUDEȚUL CLUJ
MUNICIPIUL TURDA
CONSILIUL LOCAL

HOTĂRÂREA NR. 265

din data de 28.11.2019

**privind aprobarea schimbării denumirii pentru Teatrul *Aureliu Manea Turda*,
instituție publică de cultură aflată în subordinea Consiliului Local al Municipiului
Turda**

Consiliul Local al municipiului Turda, întrunit în ședința ordinară din data de 28.11.2019;

Luând în dezbateră *proiectul de hotărâre* privind aprobarea schimbării denumirii pentru Teatrul *Aureliu Manea Turda*, instituție publică de cultură aflată în subordinea Consiliului Local al Municipiului Turda, elaborat din inițiativa Primarului Municipiului Turda, domnul Cristian Octavian Matei;

În temeiul prevederilor OG nr. 63/2002 actualizată și ale Legii nr. 48/2003 privind atribuirea sau schimbarea de denumiri și ale OG nr. 21/2007 *privind instituțiile și companiile de spectacole sau concerte, precum și desfășurarea activității de impresariat artistic*, cu modificările și completările ulterioare;

Având în vedere solicitarea Teatrul *Aureliu Manea Turda* prin care se solicită schimbarea denumirii în Teatrul Național *Aureliu Manea Turda*, *raportul de specialitate* al Serviciului Administrație Publică Locală, înregistrat la nr. 20747/27.09.2019, avizul favorabil nr. 7/22.11.2019 al Comisiei Județene de Atribuire de Denumiri Cluj, precum și *avizul* comisiilor de specialitate nr. 1 – pentru *buget - finanțe, prognoze economice, investiții*, nr. 2 – pentru *administratie publică locală, servicii publice, regii, pietee, comert, agricultură asocieri, relatii cu publicul, juridic, ordine publică și apărare* și nr. 5 – pentru *învățământ, cultură, sănătate, tineret, sport și turism*, ale Consiliului Local al municipiului Turda;

În temeiul prevederilor art. 136 coroborat cu art. 139 din OUG nr. 57/2019, privind Codul Administrativ;

În conformitate cu prevederile art. 129, alin. 1, alin. 2, lit. c, alin. 6, lit. d, alin. 7, lit. d și art. 196, alin. 1, lit. a din OUG nr. 57/2019, privind Codul Administrativ, precum și ale Regulamentului de organizare și funcționare al Consiliului Local al municipiului Turda,

HOTĂRĂȘTE :

Art. 1. Se aprobă schimbarea denumirii Teatrului *Aureliu Manea Turda* în **TEATRUL NAȚIONAL AURELIU MANEA TURDA**.

Art. 2. La data adoptării prezentei hotarari HCL nr. 197 din 13.08.2014 își încetează aplicabilitatea.

Art. 3. Prezenta hotărâre se comunică prin intermediul Secretarului municipiului Turda, în termenul prevăzut de lege, Primarului municipiului Turda, Instituției Prefectului Județului Cluj, precum și Direcției Economice, Biroului Resurse Umane și Teatrului Aureliu Manea Turda în vederea ducerii la îndeplinire și se aduce la cunoștința publică prin afișare la sediul Consiliului Local Turda și postare pe pagina de internet www.primariaturda.ro.

PREȘEDINTE DE SEDINȚĂ,
Csep Leylla

CONTRASEMNEAZĂ,
SECRETARUL municipiului TURDA,
Jr. Paula Letiția Mic

VOTURI : pentru 19
împotrivă -
abțineri -

Numărul total al consilierilor în funcție este 21.
Numărul consilierilor participanți la vot este 19.

5APL. NR. 20747/27.09.19

RAPORT DE SPECIALITATE

Proiectul de hotarare supus dezbaterii Consiliului Local al Municipiului Turda priveste aprobarea, de catre forul deliberativ a **schimbării denumirii pentru Teatrul Aureliu Manea Turda, instituție publică de cultură aflată în subordinea Consiliului Local al Municipiului Turda, DIN Teatrul „ Aureliu Manea” Turda, in Teatrul National „Aureliu Manea” Turda**

Prezentul demers este determinat de evolutia istorica extraordinara a teatrului turdean, in ciuda evenimentelor mai mult sau mai putin propice pentru dezvoltarea unei institutii culturale.

Aceasta a determinat de-a lungul timpului si pana in zilele noastre o continua stare de emulație creatoare și de participare efectivă a populatiei turdene, matura sau tanara, la evenimente culturale de impact.

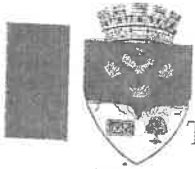
Teatrul Aureliu Manea are o activitate culturală de peste 150 de ani la Turda, primele manifestări teatrale avand loc începand cu anul 1866.

După ce a fost construită actuala clădire a teatrului, în 1904, renumite trupe de teatru din țară s-au perindat prin orasul nostru. În 1948 ia naștere prima trupă de teatru a orașului, ce își va desfășura activitatea în actuala cladire. De-a lungul anilor mii de reprezentații de teatru, muzică sau dans, au avut loc in cadrul teatrului din Turda.

În prezent, Teatrul „ Aureliu Manea” are un colectiv bine încheșat, o trupă de actori permanentă și antrenată să facă față exigențelor impuse de vremurile în care trăim. Teatrul din Turda nu a mai cunoscut până acum un repertoriu atat de bogat și de variat.

În prezent, sunt peste 40 de spectacole în repertoriu, spectacole pentru toate categoriile de vârste. (copii, adolescenți, maturi) și care înglobează diferite stiluri și genuri (drame, comedii, spectacole experimentale, sociale sau în aer liber).

Având instrumentele necesare, Teatrul din Turda reușește, an de an, să fie pe primul loc în județul Cluj, dar și în regiune, la realizarea de turnee naționale cu mult peste Teatrul Național din Cluj sau din Târgu Mureș. Putem spune ca nu există oraș mare, în România, care să nu fi luat contact cu trupa Teatrului din Turda.

Primăria
Municipiului Turda

www.primariaturda.ro

0264 313 160

contact@primariaturda.ro

0264 317 081

P-ta 1 Decembrie 1918, nr. 28, -Mun. Turda, Jud. Cluj

Totodată la nivelul Teatrului există o dorință de dezvoltare și la nivel internațional, prin urmare, în acest an, un prim turneu va fi realizat în octombrie în Canada la TORONTO, cu spectacolul TRIX SHOW, un spectacol nonverbal despre români și românism.

Teatrul Aureliu Manea organizează Festivalul Internațional de Teatru de la Turda (FITT), un festival aflat deja în primele 3 festivaluri de profil din România, ca număr de evenimente și participanți, unde companii și teatre de pe toate continentele poposesc în orașul de pe Arieș.

O schimbare a denumirii teatrului prin adăugarea sintagmei de **NAȚIONAL** cu siguranță va aduce, pe lângă plusul de imagine la nivel de țară, de care se va bucura întreaga comunitate turdeană, dar și de o dezvoltare a instituției în context internațional astfel:

- posibilitatea de a face parte din rețele teatrale la nivel european, rețele unde au acces teatrele naționale ale țărilor membre UE și participarea în festivaluri dedicate teatrelor naționale
- accesul la fonduri europene, norvegiene sau naționale destinate instituțiilor teatrale naționale.
- dezvoltarea de parteneriate la nivel european și internațional cu teatre naționale din marile orașe ale lumii va crea o punte de creștere exponențială pentru teatrul și comunitatea turdeană,
- dezvoltarea de parteneriate cu mari companii de spectacole pentru creșterea vizibilității la nivel internațional a festivalului de teatru de la Turda.

În temeiul prevederilor O.G. 63 din 2002 privind atribuirea sau schimbarea de denumiri, actualizată, aprobată prin Legea 48 din 2003, a Ordinului MIRA 564/2008 pentru aprobarea Regulamentului de funcționare a comisiei de atribuire de denumiri județene, respectiv a municipiului București, precum și a O.U.G. 21/2007, privind instituțiile și companiile de spectacole sau concerte, precum și desfășurarea activității de impresariat artistic, cu modificările și completările ulterioare, consideram necesară, oportuna și legală schimbarea denumirii instituției astfel: din **TEATRUL AURELIU MANEA TURDA** în **TEATRUL NAȚIONAL AURELIU MANEA TURDA**.

SEF SERVICIU ADMINISTRATIE PUBLICA LOCALA

IOANA IFTIME

Referat de aprobare
privind schimbarea denumirii Teatrului Aureliu Manea
în Teatrul Național Aureliu Manea

Teatrul *Aureliu Manea*, instituție publică de cultură aflată în subordinea Consiliului Local al Municipiului Turda, a primit în anul 2014 numele prestigiosului om de cultură, regizorul Aureliu Manea, a cărui activitate artistică pe scena teatrului turdean s-a valorizat în montarea unor spectacole memorabile și conturarea unui nou stil regizoral.

Ținând cont de solicitarea conducerii Teatrului Aureliu Manea de a demara procedurile legale pentru a obține noua denumire de Teatrul Național Aureliu Manea.

Având în vedere că această inițiativă vine ca o etapă necesară celei de atribuire a numelui, ce decurge din datoria morală a autorității locale și teatrului turdean de a onora memoria marelui regizor artistic care și-a pus amprenta pe dezvoltarea artistică a acenei din Turda, cu scopul de crește imaginea instituției la nivel național și internațional și de a dezvolta Festivalul Internațional de Teatru de la Turda, elemente ce aduc cu sine îmbogățirea și îmbunătățirea imaginii comunității în context național.

Conform prevederilor art. 1, lit. a, art. 3, alin. 1 din OG 63/2002, privind atribuirea sau schimbarea de denumiri, cu modificările și completările ulterioare, schimbarea denumirii se face de către Guvern, în cazul instituțiilor publice de interes național, în urma solicitării și obținerii avizului comisiei de atribuire de denumiri constituită la nivelul județean, prealabil adoptării unei hotărâri a Consiliului Local.

Având în vedere cele menționate mai sus am inițiat acest proiect de hotărâre pentru schimbarea denumirii din Teatrul Aureliu Manea Turda în TEATRUL NAȚIONAL AURELIU MANEA TURDA.

PRIMAR
Cristian Octavian MATEI

Consiliul local al Municipiului Turda

Comisia nr. 5 pentru Invatamant, Cultura, Sanatate, Tineret Sport si Turism

NR. 623 / 30.09.2019

RAPORT AL COMISIEI DE SPECIALITATE

la proiectul de hotărâre privind aprobarea schimbării denumirii pentru
Teatrul *Aureliu Manea* Turda,

instituție publică de cultură aflată în subordinea

Consiliului Local al Municipiului Turda

Vazand Raportul de Specialitate inregistrat sub nr. 20747/27.09.2019 si Referatul de aprobare al Primarului Municipiului Turda

Analizand proiectul de hotărâre privind aprobarea schimbării denumirii pentru Teatrul *Aureliu Manea* Turda, in sensul in care denumirea instituției va deveni din **TEATRUL AURELIU MANEA TURDA** în **TEATRUL NAȚIONAL AURELIU MANEA TURDA**;

Comisia intrunita azi 30.09.2019, in conformitate cu prevederile art. 141, al. 11, al OUG 57/2019 privind Codul Administrativ, avizeaza -FAVORABIL- proiectul de hotarare prezentat.

PRESEDINTE DE COMISIE

MOLDOVAN EMIL

**TEATRUL
„AURELIU MANEA”
TURDA**
Fondat în 1948

ROMÂNIA
JUDEȚUL CLUJ
TEATRUL AURELIU MANEA
Str. Republicii, nr 52
Tel: 0264/311952
e-mail: teatrulaureliumanea@yahoo.com
www.teatrulaureliumaneaturda.ro

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
INSTITUTUL PREFECTULUI - JUDEȚUL CLUJ
REGISTRATURA GENERALĂ
Nr. ....
Data 8. OCT. 2019

TEATRUL "AURELIU MANEA" TURDA	
	NR. / DATA
INTRARE	
IEȘIRE	2096/08.10.2019

CERERE DE AVIZARE

Teatrul Aureliu Manea Turda cu sediul în Turda, str Republicii nr 52, jud Cluj, telefon 0264.311952 reprezentat prin Cătălin Grigoraș manager solicită comisiei de atribuire de denumiri a județului Cluj emiterea unui aviz pentru schimbarea de denumire din **TEATRUL AURELIU MANEA TURDA** în **TEATRUL NAȚIONAL AURELIU MANEA TURDA**.

Se anexează la prezenta cerere de avizare dosarul aferent, întocmit în conformitate cu prevederile Regulamentului de funcționare a comisiei de atribuire de denumiri județene, aprobat prin ordinul ministrului internelor și reformei administrative nr 564 din 2008.

Data: 08.10.2019

**GRIGORAȘ CĂTĂLIN
MANAGER**

Cătălin Grigoraș

COMISIA JUDEȚEANĂ DE ATRIBUIRE DE DENUMIRI CLUJ

AVIZ

NR. 7 /22.11.2019

În temeiul art. 3 alin. (7) din Ordonanța Guvernului nr. 63/2002 privind atribuirea sau schimbarea de denumiri, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 48/2003, cu modificările și completările ulterioare, și al Regulamentului de funcționare a comisiei de atribuire de denumiri județene, aprobat prin Ordinul nr. 564/2008 al Ministrului Internelor și Reformei Administrative,

Comisia județeană de atribuire de denumiri Cluj

~~AVIZEAZĂ FAVORABIL/NEFAVORABIL~~

proiectul de hotărâre al Consiliului local Turda având ca obiect schimbarea de denumire din Teatrul Aureliu Manea Turda în Teatrul Național Aureliu Manea.

_____
Data eliberării

Președintele Comisiei de atribuire de denumiri a județului Cluj

Tudor Sălăgean

TEATRUL AURELIU MANEA TURDA

CF 5507072

TURDA, STR REPUBLICII, NR 52

WEB: www.teatrulaureliumaneaturda.ro

Tel. 0264/311952

622/26.07.19

Solicitare schimbare denumire Teatrul Aureliu Manea Turda

În baza prevederilor OG 57 din 03 iulie 2019, privind codul administrativ, în exercitarea atribuțiilor sale și în condițiile legii consiliul local aprobă, la propunerea primarului înființarea, organizarea și statul de funcții ale instituțiilor și serviciilor publice de interes local.

Conform prevederilor OG 21/2007, privind instituțiile și companiile de spectacole sau concerte, precum și desfășurarea activității de impresariat artistic autoritățile administrației publice locale în subordinea cărora funcționează trebuie să asigure acestora atât condițiile tehnico-administrative necesare prezentării de producții artistice, cât și bugetul necesar funcționării și acoperirii cheltuielilor aferente prezentării de producții artistice.

Având la bază prevederile OG nr 63 din 2002 actualizată și conform legii 48 din 2003 privind atribuirea sau schimbarea de denumiri Teatrul *Aureliu Manea*, instituție publică subordonată Consiliului local ce își desfășoară activitatea pe bază de programe și proiecte elaborate de conducerea acesteia, în concordanță cu strategiile culturale și educativ-formative stabilite supunem aprobării schimbarea denumirii instituției astfel: din **TEATRUL AURELIU MANEA TURDA** în **TEATRUL NAȚIONAL AURELIU MANEA TURDA**.

Argumentele care stau la baza acestei modificări sunt următoarele:

Cu o activitate culturală de peste 150 de ani la Turda primele manifestări teatrale au avut loc în anul 1866. După ce a fost construită actuala clădire a teatrului, în 1904 (la început cu destinație de cazinou muncitoresc), renumite trupe de teatru din țară au trecut pe la Turda. În 1948 ia naștere prima trupă de teatru a orașului ce își va desfășura activitatea în fostul cazinou. De-a lungul anilor mii de reprezentații de teatru muzică sau dans au avut loc la Turda.

În prezent Teatrul din Turda are un colectiv bine încheat, o trupă de actori permanentă și antrenată să facă față exigențelor impuse de vremurile în care trăim. Teatrul din Turda nu a mai cunoscut până acum un repertoriu așa de bogat și de variat. În prezent sunt peste 40 de spectacole în repertoriu, spectacole pentru toate categoriile de vârste. (copii, adolescenți, maturi) și care înglobează diferite stiluri și genuri (drame, comedii, spectacole experimentale, sociale sau în aer liber). Având instrumentele necesare Teatrul din Turda reușește an de an să fie pe primul loc în județul Cluj dar și în regiune la realizarea de turnee naționale cu mult peste Teatrele Naționale din Cluj sau Național din Târgu Mureș. Nu există mare oraș în România care să nu fi luat contact cu trupa Teatrului din Turda. În ultimii 2 ani Teatrul a desfășurat 116 spectacole la nivel național în turnee sau festivaluri.

Totodată la nivelul Teatrului există o dorință de dezvoltare și pe plan internațional prin urmare în acest an un prim turneu va fi realizat în octombrie în Canada la TORONTO cu spectacolul TRIX SHOW un spectacol nonverbal despre români și românism.

TEATRUL AURELIU MANEA TURDA

CF 5507072

TURDA, STR REPUBLICII, NR 52

WEB: www.teatrulaureliumaneaturda.ro

Tel. 0264/311952

Teatrul Aureliu Manea organizează Festivalul Internațional de Teatru de la Turda unde companii și teatre de pe toate continentele poposesc în orașul de pe Arieș. Un festival aflat deja în primele 3 festivaluri de profil din România ca număr de evenimente și participanți.

O schimbare a denumirii teatrului prin adăugarea cuvântului **NAȚIONAL** cu siguranță va aduce pe lângă plusul de imagine la nivel național de care se va bucura întreaga comunitate turdeană și dezvoltarea instituției în context internațional astfel:

- Posibilitatea de a face parte din rețele teatrale la nivel european, rețele unde au acces teatrele naționale ale țărilor membre UE și participarea în festivaluri dedicate teatrelor naționale
- Accesul la fonduri europene, norvegiene sau naționale destinate instituțiilor teatrale naționale.
- Dezvoltarea de parteneriate la nivel european și internațional cu teatre naționale din marile orașe ale lumii va crea o punte de creștere exponențială pentru teatrul și comunitatea turdeană,
- Dezvoltarea de parteneriate cu mari companii de spectacole pentru creșterea vizibilității la nivel internațional a festivalului de teatru de la Turda.

Având în vedere cele afirmate până acum vă solicităm schimbarea denumirii Teatrului din Turda din **TEATRUL AURELIU MANEA TURDA** în **TEATRUL NAȚIONAL AURELIU MANEA TURDA**.

Menționăm că Teatrul din Turda va funcționa în continuare sub autoritatea Consiliul Local al Municipiului Turda. În România există precedent cu Teatrul Național Radu Stanca din Sibiu care și-a schimbat denumirea în anul 2004 prin HG nr 2279, iar în prezent Ateneul din Iași a demarat procedura de schimbare a denumirii, instituții de cultură ce funcționează sub autoritatea Consiliilor locale.

În acest sens, vă rugăm să inițiați un proiect de hotărâre pentru dezbateră și aprobare în Consiliul Local al Municipiului Turda.

Manager

Teatrul Aureliu Manea Turda

Catalin Grigoras

publicat de Ileana Lucaciu la [14:52](#) [Niciun comentariu: Linkuri de întoarcere către această postare](#)

vineri, 3 mai 2019

“TRIX SHOW” - TEATRUL “AURELIU MANEA” / Turda

DEMONSTRAȚIE DE TALENT A UNOR TINERI ACTORI

Teatrul din Turda poartă numele unui mare regizor unicat, AURELIU MANEA care nedrept e să fie trecut în uitare după dispariția sa dramatică. Liviu Ciulei și Andrei Șerban, colegul de clasă al lui Aureliu Manea, un alt mare regizor activ în prezent, în mărturiile lor, îi recunoșteau valoarea și originalitatea creatoare. Aureliu Manea a activat în teatrul care astăzi, cu respect îi poartă numele.

Teatrul “Aureliu Manea” din Turda a prezentat în Capitală o microstagionă, cu buna inițiativă de promovare a capacităților pe care le deține în prezent. Demersul e apreciabil și în funcție de disponibilități ar fi nimerit și alte teatre din țară să îl practice pentru că multe spectacole valoroase rămân neremarcate în festivaluri cu pretenții naționale.

Spectacolul “Trix Show” a avut premiera în septembrie 2018 și nu a înregistrat remarcarea meritată a minunaților actori tineri din distribuție; cu dăruire și multă energie ei ilustrează scenic savuros, scenariul original propus de regizorul Mihai Gruia Sandu, profesor și specialist în commedia dell’arte. Scenariul profesorului demonstrează că Păcală al nostru e “trickster național” și are confrăți, chiar și în commedia dell’arte, e bogat în situații exploziv comice și în arhietipuri diverse care vorbesc într-o limbă “romgleză” amuzantă. Spectacolul e de fapt, nonverbal; tablete purtate de interpreți precizează scopul acțiunii scenice, iar ilustrația “muzicală” sonoră e realizată de actori la diferite instrumente, dirijorul fiind Drak (excelent Alex Condurat).

Decorul e simplu alcătuit din patru cuburi de diferite dimensiuni, cu fațete colorate, iar costumele uniforme neutre, sunt coplețate ingenios cu ținute de inspirație folclorică și accesorii și măști senzaționale; aspectul scenografic e reușit compus pentru a trimite la commedia dell’arte, dar și la lumea lui Păcală. Foița program indică însă, doar numele ... Dan Felecan “asistent scenografie și măști”, realizatorul proiectului scenografic nu e nominalizat.

Autorul spectacolului Mihai Gruia Sandu demonstrează din nou, că este un as în cunoașterea commediei dell’arte; profesorul de la UNATC alege însă, generos distribuția cu tineri absolvenți ai universităților de artă din Cluj, Sibiu și Craiova; foarte mulți din tinerii actori au fost remarcați și distinși cu premii la Gala “Hop” dedicată tinerei generații de UNITER; acum au avut șansa de a descifra solicitările acestui gen special de teatru sub îndrumarea meșterului Mihai Sandu Gruia.

Toți cei din distribuție sunt senzaționali și numele lor trebuie reținute – GEORGE SFETCU, MIKY PAICU, CĂLIN MIHAIL ROAJDĂ, VALENTIN ONCU, IOAN ALEXANDRU SAVU, ALEX CONDURAT, MARIA SALCĂ, ALEXANDRA DUȘA, RALUCA MARINA RADU, AMALIA POPA, INGRID NEACȘU. Toți cântă, dansează, fac acrobații, schimbă rapid măștile și costumația, dovedesc virtuozitate în execuție, dau substanță replicii rostite în limba spargă sau “romgleză”, “trăiesc” personajele și situațiile.

Scenariul e mai ofertant totuși, pentru Ioan Alexandru Sandu (Trix-Trix) și George Sfetcu (Trix-Army), iar interpreții se achită remarcabil de roluri. Acrobația e la îndemâna lui Ioan Alexandru Sandu și o completează prin expresia chipului sugestiv. Masca lui Trix-Army nu stânzenaște interpretarea lui George Sfetcu, actorul o îmbogățește prin limbaj și ținută corporală expresivă.

Actorii se adaptează perfect genului commediei dell'arte, dar calitățile deținute pot fi aplicate și în teatrul dramatic, rămâne ca șansa, norocul, să le fie în viitor aproape; ei arată că Teatrul "Aureliu Manea" din Turda dispune de o echipă capabilă de performanțe teatrale ... dacă vor întâlni și regizori capabili.

LUCEAFĂRUL NR: 7, iulie. 2019

Dana Pocea

De la satira de caracter la comedia romantică

Teatrul „Aureliu Manea” din Turda, presupun cu eforturi materiale duse aproape de sacrificiu, a prezentat în luna aprilie într-o microstagion în capitală, cu scopul de a-și promova propriile producții, dar și cu conștiința că are ce arăta, trei reprezentații din destule puncte de vedere demne de interes. Acestea au fost, în ordinea în care s-au jucat, *Trix Show*, cu și în regia lui Mihai Sandu Gruia, *Ultima haltă în paradis* de Valentin Nicolau, în regia lui Andrei Mihalache și *Visul unei nopți de vară*, în regia lui Muriel Manea Jakab. Răgret că pe cel dintâi, confundând dintr-o neatenție locația, nu am reușit să-l văd, deși citisem că e un experiment spectacologic modern, nonverbal, la care un talentat grup de actori tineri a aderat cu entuziasm. Ce se petrece la Turda confirmă că managerul Cătălin Grigoraș aparține categoriei de oameni care sfințesc locul. De partea lui în plus e și norocul de a fi sprijinit de un primar și un consiliu municipal care nu întorc spatele teatrului. Aceștia ambiționează să conecteze instituția artistică din urbea de pe Arieș la gloria cunoscută în anii '70, atunci când cel al cărui nume îl poartă îi impusese un statut de prim rang în mișcarea teatrală din țară. De altfel, în momentul când scriu rândurile de față, un mail mă anunță că între 28 iunie și 7 iulie la Turda se va desfășura un amplu festival internațional de teatru. Programul e impresionant. De dimineața până noaptea târziu oferă o mare diversitate de manifestări (spectacole de teatru, dans, circ, manifestări stradale, lansări de cărți etc.), provocând publicul și schimbându-i vreme de zece zile viața. O singură observație aș face în legătură cu toate acestea. Consider că ar fi benefic faptul dacă pe afiș ar figura, eventual în seara finală, și un spectacol de vârf, românesc, firește, care să constituie un reper.

Ultima haltă în paradis, piesa lui Valentin Nicolau, aduce în discuție mitul lui Don Juan, transplantat cu numele Mitică pe meleaguri dâmbovițene, încadrându-l perfect în tipologia „miticilor” autohtoni care, de la Caragiale și până astăzi, nu încetează să fie o faună umană familiară românilor. În rest, piesa lui Valentin Nicolau nu se livrează nici sieși și nici altora mai mult decât este. E o scriere inteligentă, spumoasă. Conține o comicitate savuroasă, dar și tâlcuri amare, cu o adresă satirică transparentă, fără să emită pretenții că rupe gura târgului. Mitică este, ca fizionomie, un prototip de personaj „clasicizat”, cu un spirit ascuțit, supus în timp la multiple metamorfoze, uneori și la unele deformări caricaturale. În esență modificările sale de fond nu sunt radicale. „Eroul” din *Ultima haltă în paradis* nici într-o cameră de spital, unde se află după o operație, nu concepe să-și trădeze condiția de cuceritor. Chiar în pragul morții instinctul plăcerilor nu-i dispare, ci rămâne același bon-viveur, iubitor de femei, mâncare și viață. Lui Andrei Mihalache îi repungă stridențele, artificiile, de aceea nu supralicitează textul în goană după efecte, ci se păstrează permanent în limitele normalității, pe linia unui profesionalism care nu

riscă nimic. Bun profesionist, sigur în creionarea personajelor, regizorul este preocupat să țină sub control distribuția și să-i valorifice resursele. Marian Negrescu, actor cu experiență, caligrafiază în Mitică, cu distincție și lejeritate, portretul bărbatului înzestrat nativ cu un farmec boem, zeflemist, care își acceptă senin sfârșitul, mâhnirea lui fiind aceea că nu are un fiu ca să-i calce pe urme. Când intră în scena-salon celălalt personaj-cheie, junele Ionel, traumatizat de o tentativă eșuată de suicid, Mitică nu-și menajează energia și e gata să-i predea adevărate lecții în arta seducției. Dialogul dintre cei doi stârnește adeseori hohote de râs. Afișând o mimică năucă, de ins picat din cer, Cătălin Grigoraș, interpretul lui Ionel, își secondează maestrul excelent, imitându-l cu o dezinvoltură dezarmantă, de un haz copios. Doamnele care roiesc în preajmă, fie că sunt cadre medicale sau nu, etalează o senzualitate dezlănțuită. Dorina Nemeș (Doctorița), Alexandra Dușa (Asistenta), Maria Salcă (Roșcata), Raluca Eremei (Bruneta) și Doina Șoproni (Blonda) sporesc, prin culoare și o parodiare discretă, paleta de umor a unui spectacol agreabil, menit să destindă.

În fine, *Visul unei nopți de vară*, de ce să nu recunosc?, e spectacolul pe care l-am așteptat cu un interes special. Motivul dacă dezvălui un detaliu cred că nu e greu de înțeles: la populara piesă shakespeariană regia e semnată de Muriel Manea Jakab, fiica unicului Aureliu Manea. De obicei, copiii cu o asemenea descendență, îndeosebi aceia decizi să urmeze vocația unuia sau altuia din părinții lor celebri (v. cazul în fotbal al fiului lui Gică Hagi), nu sunt întotdeauna într-o situație de invidiat. Nimeni nu realizează mai bine ca ei că moștenind faima unui nume nu înseamnă că ai parte de popularitate încă de la naștere, ci și că e posibil să te trezești cu blocaje emoționale și profesionale. Nu e comod să simți că ochii tuturor sunt ațintiți spre tine și tentați mereu să te compare și disece. Referitor la Muriel Manea Jakab așa zice că lucrurile sunt întrucâtva și mai complicate. Tatăl ei este, între altele, și autorul unei cărți, *Spectacole imaginare*, în care „regizează” pe pagina scrisă texte shakespeariene netranspuse pe scenă. În eseu *Aparență și esență în „Visul unei nopți de vară”* imaginează, de exemplu, un spectacol cu piesa pe care nu bănuia că va fi regizată vreodată de propria-i fiică: „Lumea lui Oberon ni se va înfățișa măreață și înspăimântătoare, o lume în care omul este controlat până la ultima fărâmbă a libertății sale”. Dintr-o atare perspectivă, spectacolul scris al lui Manea devine o mărturie „despre un imperiu în care teroarea absolută și lenea umană se vor împleți”. Rezultă de aici, în mod paradoxal, constatarea că fiica nu-i împărtășește ideea de teroare și lene, că nu se lasă atrasă de ipoteza că lumea din *Visul unei nopți de vară* e o lume situată în exclusivitate dincolo de aparențe. Dimpotrivă, polarizează într-un discurs coerent, axat pe dinamica întrepătrunderii dintre cuvinte și poveste, lumea realului și cea plăsmuită de fantezie, plasându-le pe ambele pe un tărâm al spiriduşilor, elfilor, al fabulosului. În pădurea Ardenilor, personajul-nălucă, Puck, văzut și nevăzut în același timp, la comanda lui Oberon, stăpânul absolut, rezervă celor două cupluri de îndrăgostiți, „ambetate” de patosul unei iubiri în impas, peripeții și încurcături halucinante. La fel ca în trilogia lui J.R.R. Tolkien, *Stăpânul inelelor*, Muriel Manea Jakab transfigurează universul senzorial al irealului, cu figuri decupate parcă dintr-un basm, în care imaginarul este palpabil și urmează o evoluție ciclică. Demersul regizoral își asumă existența unei lumi stratificate, cu dublă dimensiune: una realistă, vizibil terestră, alta ireală, senzitivă, vizând subconștientul individului în componentele lui spirituale. Important e că planurile interferează, nu acționează accidental, fac corp comun cu „cea mai erotică” piesă a lui Shakespeare. Decorul și costumele Elizei Labancz (fiică a scenografei Clara Labancz și soră după mamă cu Muriel), revendicate, ideatic și metaforic, din zona poeticului, ca vizualitate plastică și funcționalitate, și din aceea a parabolii, ca sursă de simboluri și semne teatrale, fac ca feericul, nuanțat și de light designul lui Lucian Moga, să ocupe un loc relevant în spectacol.

Imaginea de fundal cu cele trei rame (cadre) de tablouri din care se desprind personajele, chiar și privită în sine, este de o frumusețe stranie. Remarc, de asemenea, felul ingenios cum, pornindu-se de la anumite elemente de epocă sugerate de costume, se conferă feericului o vagă notă de temporalitate; o gură necesară de real.

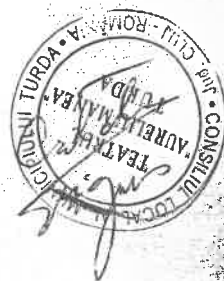
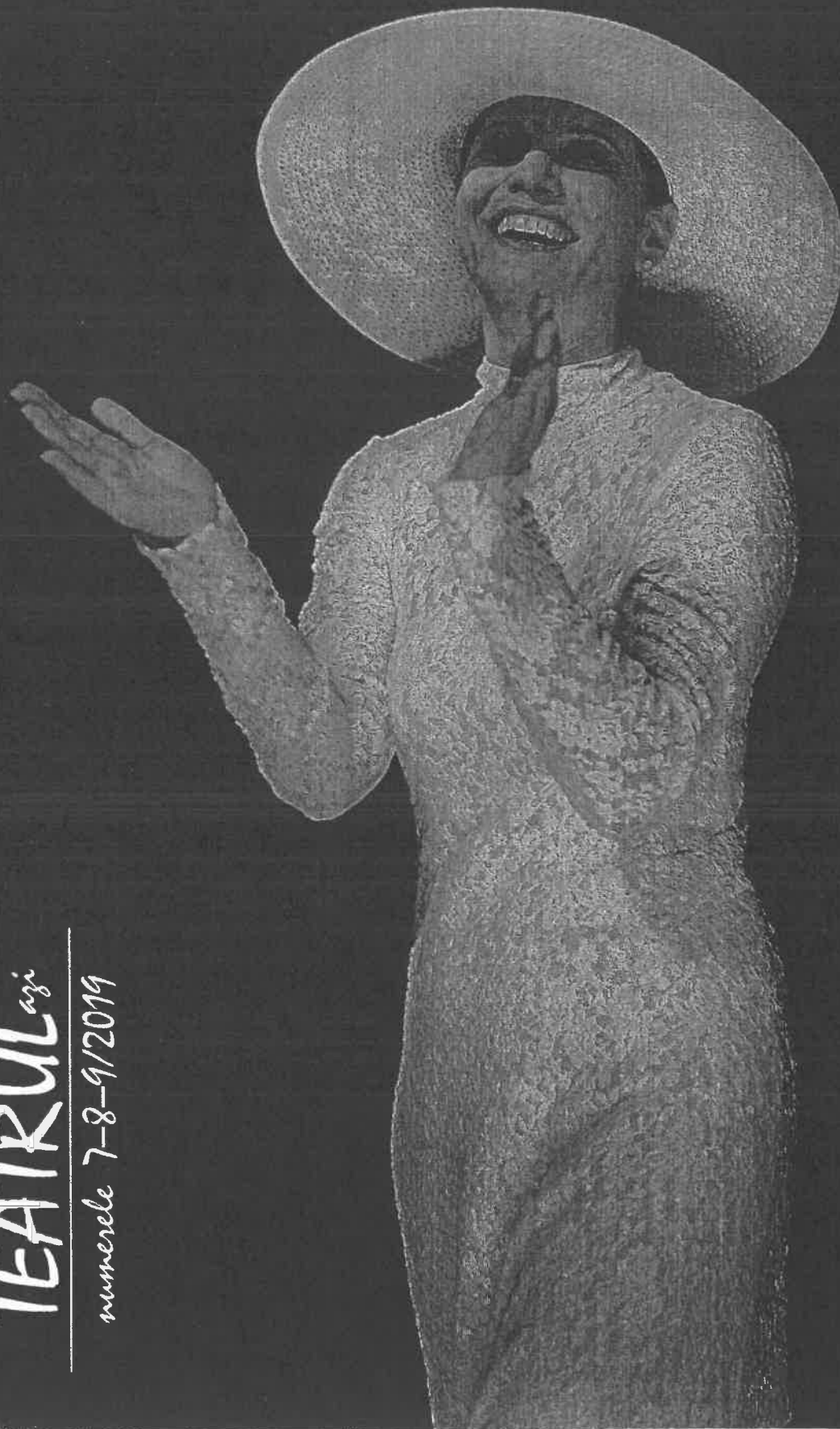
Muriel Manea Jakab propune, astfel, o călătorie veselă prin vis în care personajele își caută identitatea. Interpreții cuplurilor de îndrăgostiți, Ioana Maria Repciuc (Hermia), Diana Tușa (Helena), George Sfetcu (Lysander) și Valentin Oncu (Demetrius), joacă spontan, avântat, tinerește. Mențin constant ritmul acțiunii. Totuși când din replica rostită și gesturi lipsesc trăirea și voluptatea pasiunii ritmul e mecanic, exterior. Reprezentantul muritorilor, Thezeu (Cornel Miron), nu apare în scaun cu roțile doar pentru a consemna un handicap, ci trimite la concluzia că omul e în primejdie de a se osifica prin ancorare într-un prezent degradat. Raluca Marina Radu (Titania) și Vali V. Popescu (Oberon), mizând pe expresivitate corporală, pe știința temperării verbalismului, reușesc roluri de relief. Puck șochează, dintru început, prin fizic rotofei, supradimensionat, și vestimentație ostentativ haioasă. Celelalte atuuri ale sale, psihologie de claun, angajare în acțiuni fizice excentrice, șiretenie, complicitate, harul vrăjii, multă mobilitate, trecere rapidă de la o mască la alta etc., Bianca Holobut, interprete sa, i le pune admirabil în valoare, făcând din el o prezență acaparatoare. Alexandra Dușa în Zână este bizară și năstrușnică. În Meșteri, sarea și piperul comicalului în numeroase versiuni de spectacol, Călin Mihail Roajdă, Miky Paicu și Ioan Alexandru Savu nu-și înving decât pe alocuri crisparea, sunt prea fixați în schemă. Ceea ce funcționează impecabil e „carnavalul” sonor, un soi de ceremonial magic al ființelor invizibile ochiului uman, la care conlucrează diverse instrumente, sunete, onomatopee, o coregrafie și pantomimă migălos cizelate.

Muriel Manea Jakab în *Visul unei nopți de vară* contează pe imaginație și spirit inventiv.

TEATRUL ^{azi}

numerele 7-8-9/2019

TURNÉE

Nicolae PRELIPCEANU

Un spectacol nonverbal care semnifică
mai mult decât unul de vorbe

Nu am mai văzut de foarte mult timp un spectacol al Teatrului de Stat din Turda. Cred că am văzut, după epoca de aur a acestui Teatru, când acolo monta Aureliu Manea, doar *Omul cu valize* al lui Eugène Ionesco, pus în scenă de Mihai Mănuțiu, cu Cornel Răileanu în rolul principal. Acum, când Teatrul se numește chiar „Aureliu Manea”, pot să mărturisesc, cu mâna pe tastele laptopului, că spectacolul lui Mihai Gruia Sandu, *Trix Show*, m-a surprins și impresionat. Poate, în primul rând, pentru expresivitatea fiecărei scene, ritmul dezlănțuit în care tinerii actori ai trupei fac trecerile de la o situație la alta, faptul că – fără cuvinte – spectacolul exprimă, totuși, mult, că trimite la tipuri umane din commedia dell'arte, dar, în același timp, și la personaje ale poveștilor noastre populare, bunăoară la Păcală și Tândală. Îi avem pe cei doi, avem și popa și primarul, și femeile din jur, totul într-un vârtej foarte bine stăpânit și, mai ales, foarte bine controlat de creatorii săi, totul mustind de umor și spirit.

Trix Show – ne explică autorul scenariului și al regiei – este, de fapt, un fel de *Păcală-show*, dar cum comunicăm tot mai rar în românește (eu adaug: și într-o română tot mai uscată), Mihai Gruia Sandu a ales, de bunăvoie și nesilit de nimeni, varianta anglofonizată. Cuvintele sunt ale mele, dar aceasta este ideea profesiunii de credință pe care artistul complex și complet, stăpân deopotrivă al mijloacelor de circ și al celor dramatice, din păcate prezent prea rar pe scenele noastre, o pune pe modestul program al spectacolului, o simplă foaie. Iar personajul generic, Păcală, este și Arlechino, dând posibilitatea celorlalte să întruchieze, și ele, figuri ale teatrului european.

E greu să descrii în cuvinte scenele acestui spectacol, care debutează cu nașterea lui Păcală, gata maturizat și spunând „mama” foarte clar, după care urmează trecerea celor prezenți pe scenă prin tot felul de situații, una mai comică și mai semnificativă decât cealaltă, de la aceea a războinicului vorbind o germană românică sau o română germanizată și până la scena din înalta societate – ca să evoc doar două dintre cele mai explicite. Numai că totul se petrece fără cuvinte, chiar dacă se mai pot *între-auzi* unele vocabule mai mult risipite și fără legături între ele, altele decât ale mișcării și travestiului.

E o adevărată frenezie a dansului și mișcării, a gesturilor, care suplinesc vorbele și traduc totul într-un limbaj universal; e, totodată, o frenezie a deghizărilor, a măștilor de carnaval sau clovnești, dar și o frenezie uimitoare a sunetelor create de tânărul Alex Condrat, plasat mai tot timpul spectacolului în rolul orchestrei și a mașinii de zgomote, cu diverse instrumente (beat-boxing), el menținând parcă ritmul spectacolului. Rareori, tânărul actor, încă student, își părăsește locul din stânga scenei, unde nu știi dacă toți cei care asistă la spectacol îl observă, pentru a ajunge în centrul acțiunii; iar aici se descurcă la fel de bine ca și atunci când produce sunetele ce țin locul de vorbe, împreună cu gestică și mișcarea generală. Ceea ce face el, din gură, din fluier ori te miri cu ce alte asemenea *instrumente* este într-adevăr uimitor. Dar o uimire n-o poate îndepărta pe cealaltă, și anume în fața a ceea ce fac toți ceilalți componenți ai trupei, fete și băieți, tineri actori, ieșiți de curând din școlile de teatru de la Cluj și Sibiu.

Trix Show al lui Mihai Gruia Sandu este un spectacol excelent, realizat când cu mijloacele circuitului, ale clovneriei, când cu ajutorul sunetelor care vin din stânga scenei, unde, în fața noastră, i se adaugă lui *Drak* (acesta e numele personajului în distribuție) și câte una sau două dintre fetele care evoluează și pe scenă, în diferitele faze ale reprezentației.

George SFETCU, Valentin ONCI, Ioan Alexandru SAVU, Miky PAICU, Călin Mihail ROAJDĂ

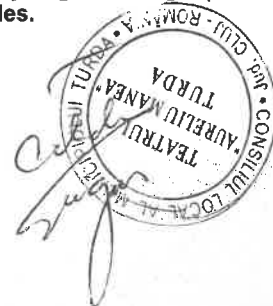
Călin Mihail ROAJDĂ, Maria SALCĂ, George SFETCU, Raluca RADU, Ingrid NEACȘU

Am avut nenorocul (sau, poate, norocul) de a vedea spectacolul într-o sală nepotrivită cu propunerea artistică de pe scenă, cu persoane puțin receptive la o artă sublimată și fără clasice povești dramatice, fără vorbele care dau spectatorului o anume liniște, siguranța recunoașterii teatrului ca mediu familiar – vorba lui Mihai Gruița Sandu –, cu trei pereți, uși în dreapta, în funx și-n stânga, cu fotolii și mese, ca acasă. Ceea ce, am aflat mai târziu, i-a uimit chiar pe actori, da dezorientarea lor nu a influențat deloc ritmul și farmecul spectacolului, comicul său de substanță dincolo de gestică clovnescă în care era îmbrăcat. A fost o probă a rezistenței artei la non-receptivitate, în fond, o demonstrație a valorii spectacolului și a celor care-l jucău.

Teatrul „Aureliu Manea” din Turda – *Trix Show*. Regia și scenariul: Mihai Gruița Sandu. Scenografia: Eliza Labancz. Coregrafia: Mariana Gavriciuc. Distribuția: George Sfetcu (*Trix-Army*), Valentin Oncu (*Trix-Mix*), Călin Mihail Roajdă (*Trix-Lex*), Miky Paicu (*Trix-Troller*), Ioan Alexandru Savu (*Trix-Trix*), Maria Salcă (*Trix-Maria*), Alexandra Dușa (*Trix-Petit Coeur*), Raluca Radu (*Trix-Mama*), Ioana Repciuc/Amalia Popa/Diana Tușa (*Trix Angel*), Ingrid Neacșu (*Clown*), Ale Condurat (*Drak*). Data reprezentației: 2 aprilie 2019, de la Sala Dalles.

Alexandra DUȘA și Bianca HOLOBUT

Nicolae PRELIPCEANU

Visul-farsă și farsa-vis

Teatrul „Aureliu Manea” din Turda și-a asumat o încercare grea atunci când fiica celui care-i dă numele, Muriel Manea-Jakab, a pus în scenă **Visul unei nopți de vară** de Shakespeare. Piesa a suferit transformări și reduceri, ca de pildă în cazul trupei de meșteri-actori, care au rămas doar trei din cei șase câți prevăzuse autorul. Mai lipsesc și alții, cum ar fi maestrul de ceremonii sau cortegiul de zâne al Titaniei, care se reduce la una singură, plus Puck. Acesta din urmă este un clown, îngroșat și la propriu (cu vatoane) și la figurat, într-un comportament care, oricum, poate da naștere la tot felul de interpretări.

Personajele se caracterizează prin înălțimea la care ridică vocile, iar Titania chiar printr-un fel de țipăt-scâncet repetat de (cam) multe ori, de parcă ar avea înăuntru un mecanism de păpușă din cele ce scâncesc. Multe gesturi suplimentare se fac pe scenă, vezi și cazul lui Jurubiță, care se dă peste cap, se scâlâmbăie nu întotdeauna când e nevoie. Dar să zicem că lucrurile se pot desfășura și așa. Mai ciudat este comportamentul actorului care l-a jucat pe *meșterul Gutuie* (neprecizat cu numele în foaia conținând distribuția), extrem de efeminat, până la grotesc. De altfel, se pare că Muriel Manea-Jakab a și mizat pe grotesc atunci când și-a conceput personajele, precum și relația dintre ele. De pildă, când băieții sunt vrăjiți greșit de către un Puck neatent, ei se adresează, mai întâi amoros unul altuia, abia apoi identificând persoana feminină pentru care trebuia să cadă înamorați, ba chiar într-o scenă comică, ei adresându-se, ambii, fetei, se trezesc sărutându-se atunci când Elena își retrace capul dintre ei. Urmează un gest de scârbă, nu tocmai conform corectitudinii politice a vremurilor noastre. Tot de domeniul grotescului mi s-au părut și costumele, croite cu o imaginație barocă, dar aș spune că rezultă un fel de *baroc zdrențuit*, oricum de efect în scenele scaldate în fumul albăstrui al visului nopții de vară. Thezeu este îmbrăcat într-o manta de piele, e drept, deloc zdrențuită, ba dimpotrivă, cască și ochelari de pilot de-acum o sută de ani, firește că ridicați pe frunte, ochelarii vreau să spun, și, colac peste pupăză, purtat de viitoarea mireasă – căci de nunta lor suntem avertizați din prima scenă, conform textului – într-un scaun pe roțile. Nu-l vedem, ca spectatori, în picioare decât la finalul cu aplauze furtunoase.

Debutul spectacolului, cu enunțul schemei în care se va încadra povestea dramatică, este ratat de actori printr-un fel de recitare fără orizont expresiv. Ceea ce urmează este mult mai dinamic, pentru că, la mișcare și ritm, actorii aceștia, majoritatea distribuiți și în spectacolul nonverbal al lui Mihai Gruia Sandu, *Trix Show*, sunt mai pricepuți. Numai că, de data asta, nu întotdeauna frenezia mișcărilor este acoperită de situațiile înfățișate, dăunând redării textului, în cazul acesta necesar pentru înțelegerea celor ce se petrec pe scenă.

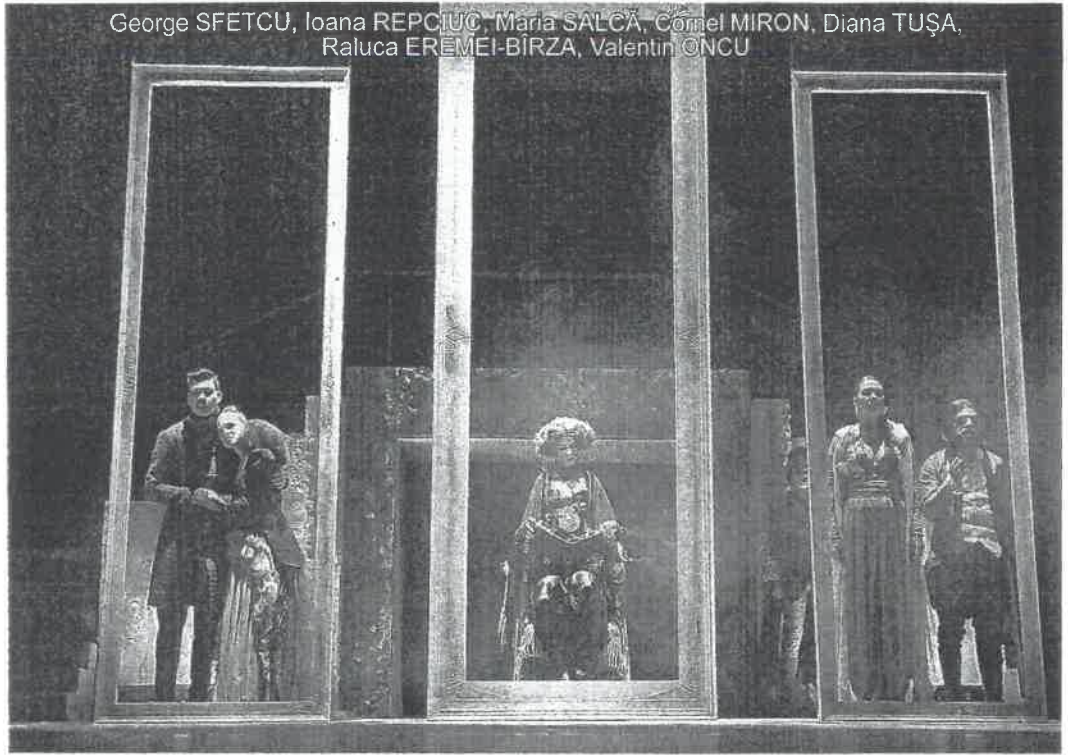
Grotesc și exagerare ar fi cele două cuvinte-noțiuni care ar defini ceea ce Muriel Manea-Jakab a făcut din *Visul unei nopți de vară* de Shakespeare.

Cum știam că tatăl regizoarei, marele Aureliu Manea, a publicat o carte despre spectacolele pe care le-ar înscena și bănuia că nu o va face niciodată, am deschis volumul *Spectacole imaginare* și, în textul intitulat „Aparență și esență în *Visul unei nopți de vară*” am găsit – spre final – o explicație a artificialității și grotescului din spectacolul montat de fiica sa. „Aș face un spectacol care să împrumute lenea acestei lumi prea fericite ce nu-ș găsește distracțiile.” scrie Aureliu Manea, după ce analizase piesa, independent de lumea de azi, pe care o găsește „în pericol, o lume fierbinte prin primejdie”. „O lume atât de artificială încât te străbat fiorii (*sic!*), o lume în care fetele tinere își vopsesc din plictiseală părul în roșu sau verde. Văd costume pictate precum fluturii nopții, fosforescente, aducătoare de prevestiri rele. Suntem în noaptea unui carnaval psihedelic. Steril, obsedat de senzații o noapte în care perechile de îndrăgostiți se amestecă absurd.” Aici e, poate, cheia spectacolului lui Muriel Manea-Jakab, de aici, poate, artificialitatea și grotescul unor personaje și scene „Aparența veselă, vicleană ca o privire de diavol – mai observă Manea – ascunde mizerie sufletească, sărăcie spirituală și lipsa oricărui ordin moral.” De aici, poate, și violența cu care se petrec scenele confuziei, definitorii pentru întreg spectacolul. Nu știu dacă regizoarea și-a urmat tatăl, dar dacă nu a făcut-o explicit, atunci gândurile sale despre piesa despre care Aureliu Manea spune, la începutul capitolului citat: „Poate că niciodată n-am întrevăzut bucuria shakespeariană atât de pură în plinătatea sa ca în această exuberantă afirmare a miezului de noapte.”, gândurile sale au ieșit la suprafață, la cinci ani după dispariția lui, în acest spectacol regizat de fiica sa.

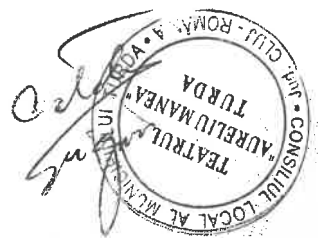
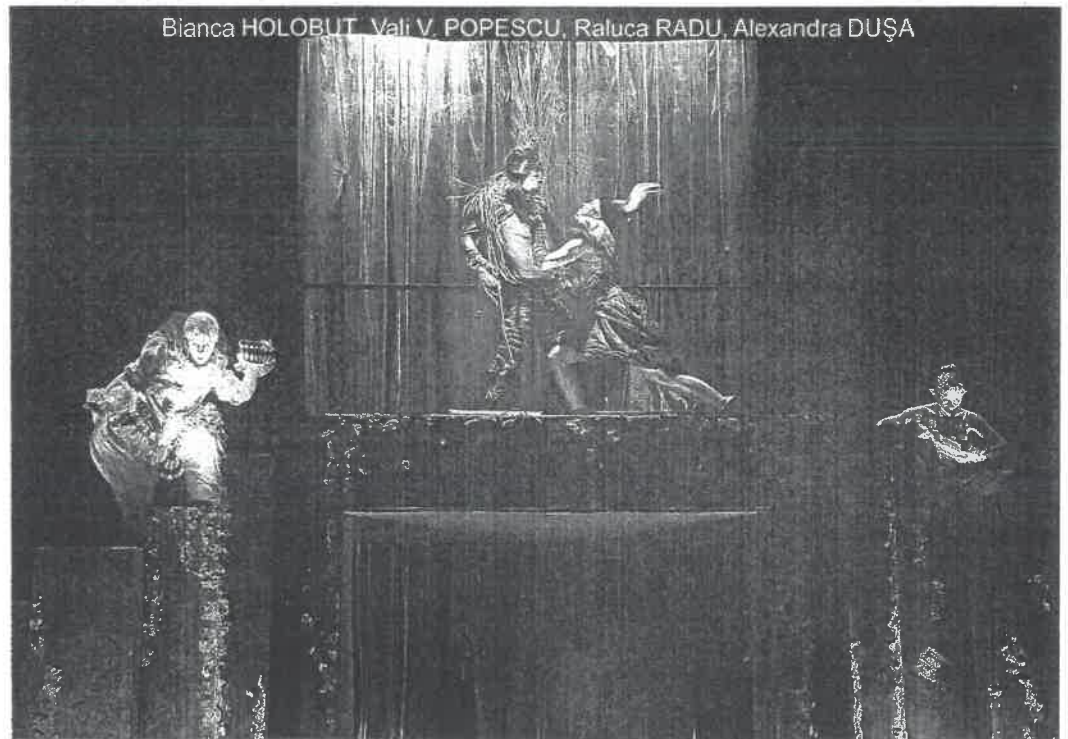
Teatrul „Aureliu Manea”, Turda – *Visul unei nopți de vară* de William Shakespeare. Regia: Muriel Manea-Jakab. Scenografia: Eliza Labancz. Light design: Lucian Moga. Distribuția: Cornel Miroi (*Thezeu*); Maria Salcă (*Hippolyta*); George Sfetcu (*Lysander*); Valentin Oncu (*Demetrius*); Călin Mihai Roajdă, Miky Paicu, Ioan Alexandru Savu (*Meșteri*); Raluca Eremei-Bîrza (*Egeea, trimisa lui Egeu*); Bianca Holobuț (*Puck*); Anca Marcos (*Hermia*); Diana Tușa (*Helena*); Vali V. Popescu (*Oberon*); Raluca Marina Radu/Amalia Popa (*Titania*); Alexandra Dușa (*Zâna*). Data reprezentației: 4 aprilie 2019.

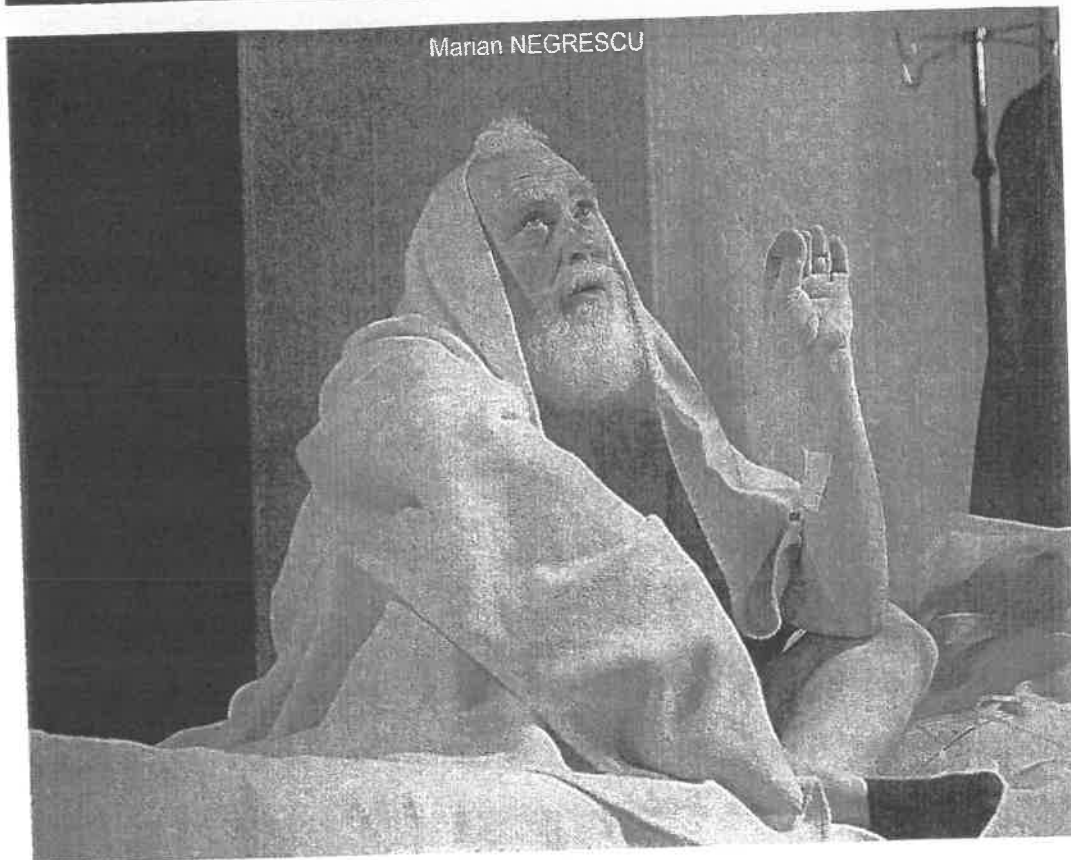

George SFETCU, Ioana REPCIUC, Maria SALCĂ, Cornel MIRON, Diana TUȘA,
Raluca EREMEI-BIRZA, Valentin ONCU

Bianca HOLOBUT, Vali V. POPESCU, Raluca RADU, Alexandra DUȘA

Marian NEGRESCU

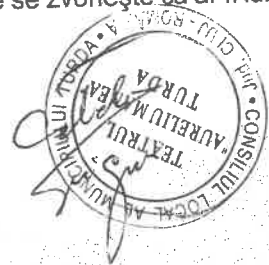
Oana MEDREA

Ultima haltă în Paradis – prima oprire la Teatrul Dramaturgilor Români

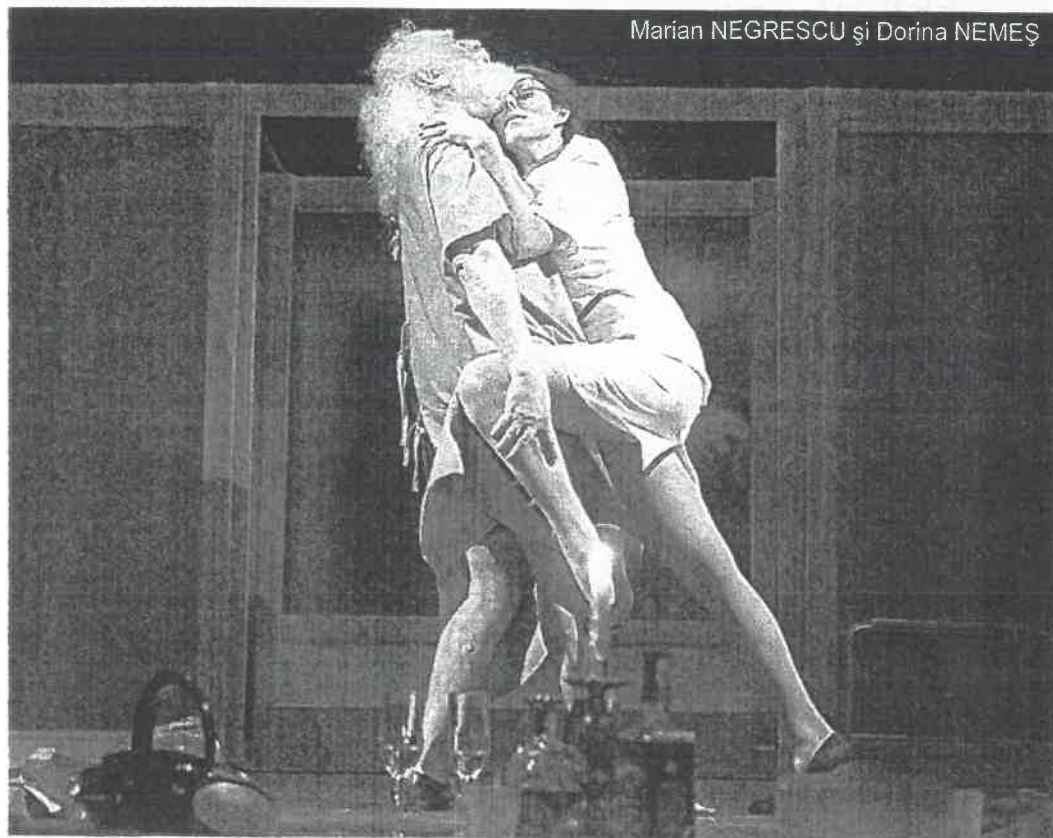
Teatrul „Aureliu Manea” din Turda s-a aflat la București în perioada 1-4 aprilie 2019, cu ocazia turneului de promovare a trei dintre spectacolele producției proprii: *Trix Show* (scenariul și regia Mihai Gruia Sandu), *Ultima haltă în Paradis* (regia Andrei Mihalache) și *Visul unei nopți de vară* (regia Muriel Manea).

Ultima haltă în Paradis a însemnat, în seara de 3 aprilie, prima ieșire la public pe scena Teatrului Dramaturgilor Români, a unei piese scrise de Valentin Nicolau și, totodată, prima întâlnire a trupei turdene cu publicul, în acest Teatru. Regizorul Andrei Mihalache a realizat o versiune scenică dinamică, ce amintește prin energie și spontaneitate de memorabila adaptare pentru televiziune semnată de regizorul Alexandru Tocilescu în 2002 și nominalizată un an mai târziu la Premiile UNITER, avându-i în distribuție pe Florin Piersic, Florina Cercel, Mariana Dănescu, George Ivașcu.

Valentin Nicolau a scris un text vivace și plin de farmec, cu personaje pitorești, care cuceresc prin firesc. În prim-plan, Mitică – o actualizare a figurii lui Don Juan pe plan autohton, bătrânul vicios și neastâmpărat despre care se zvoneste că ar fi iubit de-a lungul

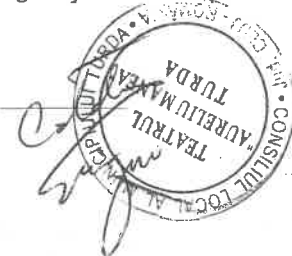
Marian NEGRESCU și Dorina NEMEȘ

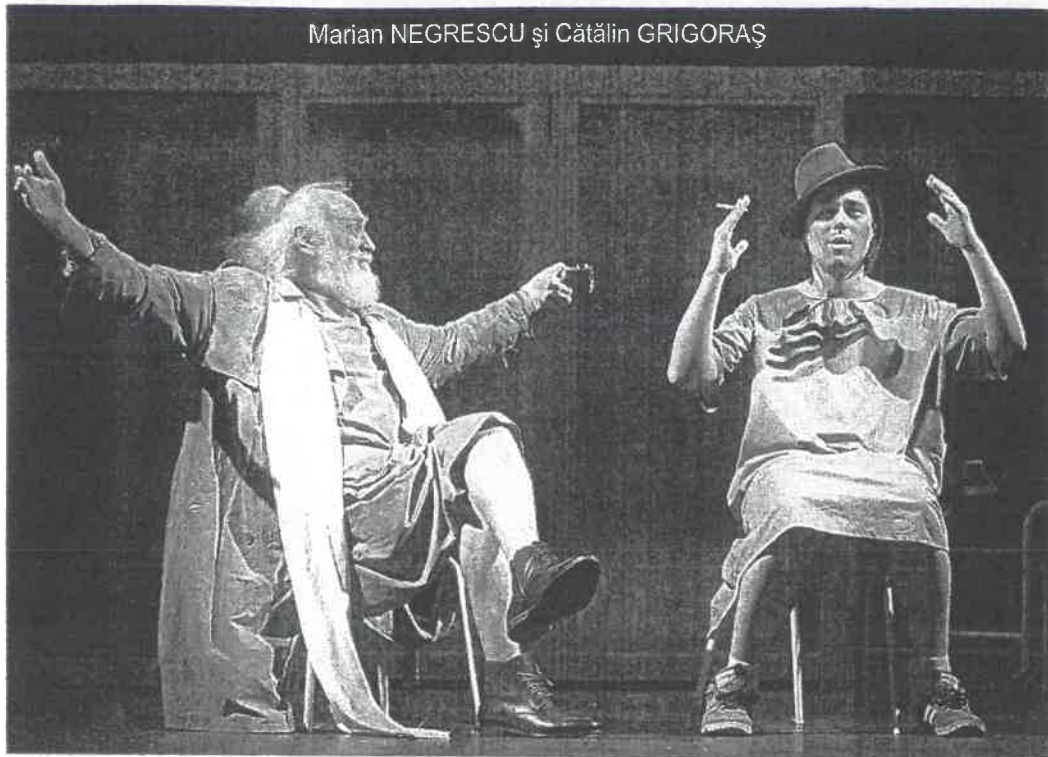
vieții nu mai puțin de 15 mii de femei. Îl descoperim internat într-un salon de spital, care va deveni, metaforic, ultima sa „haltă” în „paradisul iubirii”; iar întâlnirea cu tânărul și neexperimentatul Ionel se transformă într-o posibilitate de a lăsa moștenire bogata sa experiență de viață, predând ștafeta donjuanismului unui viitor „Mitică”.

Între „legendarul” Mitică și banalul Ionel – două tipologii perfect antagonice – se înfiripă o legătură maestru–discipol. Iar ritualul inițierii acestuia din urmă în tainele cuceririi femeilor capătă dimensiunea unei lecții prețioase despre iubire, despre misterioasele raporturi de forță dintre femeie și bărbat, și despre viața care merită gustată hedonistic, sub toate aspectele frumuseții ei... feminine, mai ales. Autorul a creat un contrast comic savuros între cei doi protagoniști. Deși aflat la apusul vieții, Mitică se remarcă printr-o forță vitală molipsitoare, în timp ce mult mai tânărul Ionel se lamentează la fiecare pas, convins că viața nu are rost fără Mimi a lui.

În rolul lui *Mitică*, actorul Marian Negrescu a cuprins esența personajului, în care se combină virilitatea și voință neobosită de a trăi cu virtuțile cuceritorului autentic, cândva sublimat la rang de artă. Cu fizionomia sa, desprinsă parcă din picturile religioase ale Renașterii, ce îmbină serenitatea și sobrietatea, Marian Negrescu este o prezență scenică autentică, chiar memorabilă. El și-a condus admirabil rolul, urmând cu acuitate declinul personajului, de la lupta încăpățânată a pornirilor sale lăuntrice, cu trupul aproape ruinat de bătrânețe și de viciu, care îl trădează la fiecare mișcare mai vioaie, dar și elanurile sale hedonistice temperate de inflexiuni filosofice. În final, odată cu declinul definitiv al personajului, Marian Negrescu ne oferă o altă fațetă a expresivității sale. Amnezic, immobilizat într-un scaun rulant, cu privirea pierdută, el compune imaginea emoționantă a gloriei în ruină, a celui Don Juan care, multiplicat în infinitele avatăruri ale eternului feminin, ne roagă să îi amintim, să îi spunem *cine e Mitică*. La polul opus, Cătălin Grigoraș i-a atribuit personajului

Marian NEGRESCU și Cătălin GRIGORAȘ

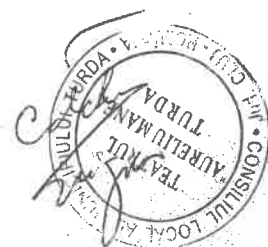

Ionel stângăcia și ridicolul cerute de partitură, însă le-a împins spre cote de bufonadă. În interpretarea sa, neinițiatul în ale vieții și ale iubirii se profilează ca un autentic gogoman, care încercând să imite trucurile maestrului său, eșuează lamentabil în mișcări, grimase și onomatopei grotești, care stârnesc hohote de râs. În fața unui astfel de personaj, tentația de a șarja este mare, iar actorul i-a cedat, pe alocuri, și a rămas monocord de la început până la final, uitând să transmită subtila evoluție a lui *Ionel* pe drumul transformării sale din bufon imatur în bărbat. În rolul *Doctoriței*, Dorina Nemeș a surprins cu grație profilul femeii singure, încăruntită vremelnice și care, aparent simulându-și disprețul față de întreaga tagmă bărbătească, cedează, totuși, în fața farmecului lui *Mitică*, în care descoperă un tălmăci al sufletului feminin. Micile derapaje melodramatice și rostirea trenantă și scrupuloasă a actriței au știrbit din forța feminității autentice, pe care ar fi putut să o ofere personajului. Alexandra Dușa, simpatică și convingătoare în rolul *Asistentei*, creează un contrapunct comic binevenit sobrietății autoimpuse a *Doctoriței*.

Într-un decor simplu și sugestiv, Alexandru Radu a recompus, din câteva elemente tipice, camera mizeră de spital pe care *Mitică-Don Juan* o transformă cu puterea imaginației într-un spațiu unde totul devine posibil.

Spectacolul realizat de Andrei Mihalache, alături de actorii Teatrului „Aureliu Manea” din Turda, readuce în atenția publicului una dintre acele piese care își dovedesc perenitatea, vorbind cu mult umor despre lucruri serioase. Valențele textului lui Valentin Nicolau sunt puse în valoare într-o versiune plină de prospețime, ritmată, bine condusă actoricește și regizoral.

Teatrul „Aureliu Manea” din Turda – Ultima haltă în Paradis de Valentin Nicolau. Regia: Andrei Mihalache. Scenografia: Alexandru Radu. Distribuția: Marian Negrescu (*Mitică*), Cătălin Grigoraș (*Ionel*), Dorina Nemeș (*Doctorița*), Alexandra Dușa (*Asistenta*), Maria Salcă (*Roșcata*), Raluca Eremei-Bîrza (*Bruneta*), Doina Șoproni (*Blonda*), Miky Paicu, Valentin Oncu (*Brancardieri*). Data reprezentației: 3 aprilie 2019.

La taifas cu... Bărbații

Traierul e înselelor. Pare un film de o vulgaritate fără margini, din e talăbură doar vreo 20%. O femeie de carieră de succes (interpretată de Taraji P. Henson, pe care o știm și din serialul "Empire" și mai ales din Oscarizabilul "Hidden Figures"), are un asistent gay (tehniciu Josh Brener, care a studiat la Harvard), dar foarte prietenos și speră să fie avansată, ceea ce firește nu se întâmplă, desi ar fi fost extrem de îndreptățit. Distanțată din cale afară, se întâlnește cu prietenul său, care ca să facă seara mai plăcută, invită un mediu, adică o gâlbătoare, care- da personajului nostru o licență puțin diferită de cea din "Asen", un cocktail de parte dolobese.

care va avea ca efect secundar faptul că de acum înainte va auzi gândurile exclusive ale bărbaților (exact viceversa în raport cu varianța „Ce-și doresc femeile” din Mel Gibson, din anul 2000). Dacă pe unii ne învozește ideea că s-ar putea întâmpla așa ceva într-o bună zi, pe alții îi tentează, că ar fi imbatabilă! Unvează o cascadă de scene nostime, o parte poate puțin cam neplăcută lor, dar ce să-i facă, acesta este gustul publicului. În schimb, specialistii în terori este absolut mortala și ceea ce pentru o vreme lumea se va vînda de apăratură la așa ceva. Și atenție pentru fanii o masină trăsnet! Și un tără de sportiv greu de suportat și mare carizmat! Surpriza, marele sportiv Shaquille O'Neal într-o cameo; adică apară cam trei secunde. Pustiul Ben (Austin Jon Moore) e absolut scorbos în

„Ce-și doresc bărbații” („What men want”)

SUA, 2019
Regia: Adam Shankman
Cu: Taraji P. Henson, Kellan Lutz, Josh Brener, Tamala Jones, Tracy Morgan, Shaquille O'Neal, Wendy McLendon-Covey, Richard Roundtree, Brian Bosworth, Aldis Hodge
Distribuit de: Ro Image 2000

naivitatea sa fără margini. Scenariul se vrea și un curs, pe repede-înainte, despre cum poate reuși o reprezentantă a sexului slab într-o lume majoritar a sexului tare.

Concert de gală: „Plácido Domingo Jr & Friends” la Sala Palatului din București

În premieră națională, Plácido Domingo Jr se prezintă publicului autohton în cadrul evenimentului „Plácido Domingo Jr & Friends”, programat la 17 aprilie, de la ora 20:00, la Sala Palatului din Capitală. Celebrul solist va urca pe scenă alături de artiști îndrăgiți precum: Irina Polianova, Alin Stoica, Ayadar Gaynullin, Valentin Bogheanu sau tînăra surpriză internațională Laura Bretan. Fiul celebrului tenor și dirijor spaniol s-a afirmat în producția muzicală, realizând piese pentru Michael Bolton, Jose Carreras, Luciano Pavarotti sau Diana Ross. Pe scenă a debutat în anul 2010 și s-a bucurat de un succes răsunător, susținând recitaluri alături de José Ferreriano, Arturo Sandoval și tatăl său, Plácido Domingo. (E.T.)

Amanta mea Thalia

Turda, „Triptic” - promisiune, în numele lui Aureliu Manea

Teatrul din vechea Potissa, localitatea de la poalele Dealului Cetăți ridicată la rangul de „municipiu” între anii 193-211 de împăratul Septimiu Sever, ne-a răsfățat, până acum două decenii, cu tîmeze la București, încântându-ne cu montările regizorului vizionar, absolut genialul Aureliu Manea, „Medeea” lui Seneca fiind probabil inegalabil. E drept, în ultimii ani, teatrul turdean a venit în Capitală, chiar la FNT, cu „La Ordă”, „Fuhrer” și „Verbji”. Acum, în aprilie 2019, a revenit în tîmeze! Sub titulatura Teatrul „Aureliu Manea”, purtată de cinci ani, și cu un „triptic” promițător al noului manager al instituției, Cătălin Grigoras, de 49 de ani, fost actor la Naționalul sibiuan și Teatrul „I.D.Sârbu” din Petroșani, cu idei și mari ambiții, firește, ca unul care a absolvit Actoria ca șef de promoție la Facultatea de Teatru a Universității „Lucian Blaga” din Sibiu.

cu scenariul și regia experimentatului om de teatru Mihai Grăia Sandu. O reprezentare cu admirabili actori tîrzi, unii abia iesiți din aulele facultăților din Cluj și Sibiu, dintre cei 11 foarte buni remarcându-i pe Ioan Alexandru Savu și Alex Condurat (încă student la Cluj), ultimul uluind prin imitația a variate zgomote (cavalcada caiilor, sunetul furtunii, al vîntului, loviturii etc.). Încheierea tîmezei a însemnat „Visul unei nopți de vară”, celebra piesă a lui Shakespeare montată de fiica regizoratului Aureliu Manea, Muni Manea Jakob. Decor grandios, atmosferă de mister, vrînd să amintească de acele superbe „spectacole imaginare” ale teatrului ei tată. Dar, parcă, prea, prea mult fum pe scenă care, umărind să ne țină în vis, ne-a făcut pe alocuri să nu mai recunoaștem unele dintre personajele marelui Will! Spectacolul care a dat valoarea trupel turdene a fost „Ultima hălă în Paradis”, valoroasa piesă a regretatului Valentin

Nicolau, văzută în premieră absolută, în 2002, la Teatrul TV, în regia lui Alexandru Toculescu, avîndu-l pe Florin Piersic în rolul lui Mitică. Acum, această superbă ultimă simfonie finală a unui Casanova de pe Dâmbovița a fost montată, la Turda, de Andrei Mihalache, regizor experimentat, care a urcat, cu real succes, acest text pe scenă de... patru ori! La Teatrul din Turda a reușit o superbomedie, dinamică, plină de umor sănătos, dar și de nostalgia finalului de drum, un spectacol la care s-a răs cu lacrimi. Dincolo de aportul de bază al dramaturgului și regizorului, succesul s-a datorat și interpretărilor. Dintre care Marian Negrescu a reușit un rol absolut de senzație (cum de nu l-am întîlnit în nicio nominalizare la premii?), în Mitică, amozorul de profesie, avînd casa în inimile femeilor iubite (cam... 400 pe zi!), și Cătălin Grigoras, remarcabil în navul Ionel care preia tehnicile de seducție ale Maestrului. Minunat spectacol de comedie, rampă de lansare a unor apreciate spectacole care să amintească de Aureliu Manea, vizionarul unei generații!

Sotul Strunila, pe scena Teatrului Elisabeta din Bucuresti. In comedia Coaste din viata lui Adam

De cînd se știe omul s-a tot întrebat ce îl așteaptă după moarte. Un răspuns vesel și original îl propune publicului îndrăgita actor, regizor și scenarist Octavian Strunilă în spectacolul „Coaste din viața lui Adam”. Comedia vorbește despre Judecata de Apoi a unui tînor muzician, chemat să răspundă pentru toate cele lumesci făptuite pe pămînt. Însotit în mod neașteptat de un avocat din oficiu, acesta încearcă să-și sustină apărarea pentru a nu fi trimis în Iad. Din distribuție fac parte: Leonid Doni, Paul Ipăte, Anca Dinicu, Octavian Strunilă și soția sa, balerina Oana Strunilă. Următoarea reprezentare are loc la 14 aprilie, de la ora 18:00, la Teatrul Elisabeta din Capitală. (E.T.)

Constantin Enceanu vă recomandă „Cu Văru” înainte!
Pentru că e duminică, ora 15:00.

JOI	VINERI	SAMBATA
15:00 Cătrez pentru cel drag 17:30 Katalin y Irenka 19:00 Măști 19:30 Cătrez pentru cel drag 21:00 Vintul românesc 22:00 Cătrez pentru cel drag 23:30 Măști	15:00 Cătrez pentru cel drag 17:30 Katalin y Irenka 19:00 Măști 19:15 Cătrez pentru cel drag 21:00 Vintul românesc 22:00 Cătrez pentru cel drag 23:30 Măști	15:00 Cătrez pentru cel drag 17:30 Măști 19:00 Cătrez pentru cel drag 21:00 Vintul românesc 22:00 Cătrez pentru cel drag 23:30 Măști

Teatrul tineretului din Ardeal

Adrian Țion

Parteneriatul artistic dintre Facultatea de Teatru și Film din Cluj-Napoca și Teatrul „Aureliu Manea” din Turda continuă să dea roade pe scena „teatrului tineretului din Ardeal” (după expresia profesorului Gelu Badea) oferind studenților absolvenți o primă ieșire în afara facultății cu validarea cunoștințelor acumulate în anii de studiu și, desigur, afirmându-și talentul. Cea mai recentă confruntare cu publicul spectator turdean s-a produs în 30 mai 2019. Andreea Nagy, studenta clasei de regie Gelu Badea, a prezentat spectacolul cu *Îngrijitorul* de Harold Pinter, avându-i în distribuție pe tinerii Valentin Oncu, Călin Mihai Roajdă și Miky Paicu. În ciuda dificultăților textului, munca de două luni cu actorii a scos în evidență o bună cunoaștere a manierismului din teatrul absurd, reușind un spectacol unitar construit sub semnul a ceea ce s-a numit ulterior „comedia pericolului”. Seriozitatea cu care a fost abordat textul lui Pinter, echilibrarea secvențelor și viziunea integrată organic în atmosfera densă a universului marginalizaților sortii sunt de natură a sprijini mult incoerențele voite ale dialogului, doldora de rupturi și repetiții agasante.

Observațiile mele negative se îndreaptă exclusiv

spre scrierea forțat încheată a dramaturgului englez, vizând dificultățile comunicării între personajele piesei, angoasa, singurătatea, frica și nicidecum spre realizatorii spectacolului „mulași” literalmente pe problematică. Totuși, trebuie apreciat faptul că piesa oferă posibilități de manifestare tinerilor regizori și interpreți cu apetențe pentru acest gen de la „coada teatrului absurd”. Piesa a fost scrisă în 1983, după ce Ionesco, Beckett, Adamov și Fernando Arrabal își scriseseră marile piese. În 1992, la Cluj, piesa a fost pusă în scenă tot de tineri în același registru de dramă a cunoașterii identității și a căutării locului conviețuirii, în regia lui Radu David, cu Diana Cozma, Adrian Matic și Eugen Titu. Promiscuitatea mediului în care trăiesc personajele piesei era și acolo dur exprimată, până la caricaturizare.

Spectacolul propus de Andreea Nagy stă sub semnul unui angajament de reproducere fidelă a valențelor textuale, ba chiar făcând conexiuni de omogenizare acolo unde ele nici nu există. Scenografia îi aparține tot ei și se pare că aici inventivitatea ei creatoare a fost cu ceva mai sus decât la îndrumarea actorilor. Vizual spectacolul e foarte bine construit. Clar-obscurul în care sunt „învelite” personajele dă tonul

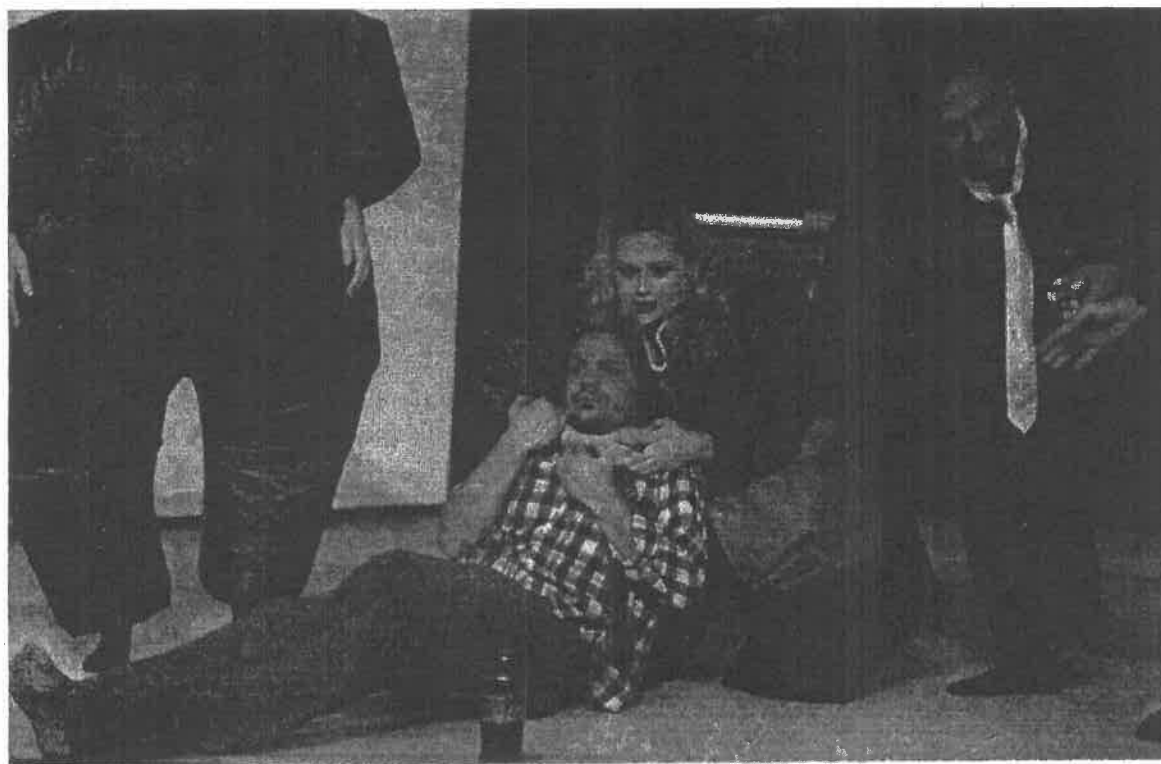
ansamblului. La început sunt doar două personaje: Aston și Davies, „înnotând” în mormane de pantofi, firave simboluri ale virtualității drumului căutării lor identitare. Valentin Oncu face din Davies un personaj tragic; el este un rătăcit, un homeless, posibil „îngrijitor” al acestui spațiu în care își caută adăpost pentru a se simți protejat, ocrotit de pericolul iminent de afară. Statutul lui de „îngrijitor” e virtual, e o altă căutare. Din valiza lui scoate mereu încălțări din care curge nisip. Nisipul, cenușa, praful e un element scenic abil strecurat pentru a simboliza deșertăciunea, singurătatea, angoasa. Miky Paicu în Aston pare la început reticent, interiorizat, până la monologul în care dezvăluie tratamentul cu electroșocuri aplicat în clinică. El caută o ordine în dezordinea lumii. Mai bine înfipt în realitatea momentului e Mick interpretat de Călin Mihai Roajdă, vag antreprenor care desenează cu creta pe padiment, visând să realizeze o locuință salubră. Coloana sonoră însoțitoare amplifică senzația de angoasă prin scârțâit de vioară. O foarte bună idee regizorală este plafonul deteriorat al acestui spațiu de joc, susținut pe stâlpi metalici, de fapt un decor mecanizat adecvat sugestiei de claustrofobie controlată, plafon coborât treptat peste interpreți până când spațiul disputat de personaje devine irespirabil. Atunci ei se ridică deasupra lui și din cutii de ambalaje ridică în palme... același praf sau aceeași cenușă a vidului existențial.

Este meritul echipei de a fi realizat un spectacol bine conceput vizual, axat pe un suport textual labil, subțire ca o lamă care, tăind, nu lasă urme.

Magnetism teatral la FITT 2019 (I)

Adrian Țion

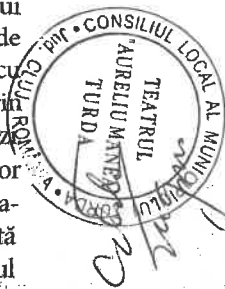
Rinocerii

Figurine de sare, „suflete de sare” ieșite din salina Turda, întrupate în corpurile unor tineri actori, au anunțat deschiderea manifestărilor artistice reunite sub sigla FITT, adică Festivalul Internațional de Teatru din Turda.

Un spațiu rezervat monodramelor a fost și de data aceasta sala *Tour D'Art*, unde compania *Miez – Spațiul de impresie* din Craiova a prezentat un monolog axat pe o dură și mocirloasă dezvăluire a realității trăite de o pre-puberă angoasată. Ingrid Neacșu face o

inconștient pe soția lui Curley, echivalează cu o excludere a visului din lumea abrutizată a oamenilor fermei. Bine distribuiți în roluri sunt Ciprian Vultur și Andrei Stan, George și Lennie, cuplul de singuratici rătăcitori. Peste prestația lui Andrei Stan, cuminte, nepersonalizată îndeajuns, s-a suprapus involuntar, în mintea mea, imaginea lui Florin Piersic, deținătorul premiului național absolut al rolului. Intruziunile soției lui Curley (Dorina Nemeș) în mediul bărbaților sunt abrupte și provocatoare, de un naturalism ușor forțat în economia ansamblului, dar actrița reușește să dea aripi visului eroinei în dialogul cu Lennie. Foarte americani în rolurile lor sunt Sorin Oros, Valentin Oncu, Stelian Roșian, Romul Morușan, Cătălin Mareș, Sergiu Tăbăcaru, Cristian But. Decorul construit de Alexandru Radu are o pondere importantă în reușita mizanscenei, după cum am subliniat deja; el rămâne o emblemă a acestui spectacol serios, tratat cu responsabilitate de emițător onest în tușe pregnante, abstrase bucolicului, cu deferență maximă față de text. Un spectacol așezat în tipare clasice, așa cum și l-a dorit Andrei Mihalache: „o baladă country” cu muzică adecvată.

Bulversantă și iradiantă în conștiința publicului este înscenarea odioasă din piesa *Șantaj* pusă la cale de patru liceeni mizerabili profesoarei de matematică din comisia de bacalaureat pentru schimbarea notei la examen. Piesa vorbește despre lupta dintre generații, dintre mentalități, „despre natura binelui într-o lume coruptă”. Interesant cum piesa scrisă de Ludmila Razumovskaia în fosta URSS, în urmă cu 40 de ani, își dobândește stringenta actualitate prin succesive montări în teatrele din România de azi. Teatrul de Artă din Deva a venit cu un spectacol ușor inegal în regia lui Cosmin Crețu. Problematică tăioasă, cu un puternic impact emoțional, redare pândită de sincope. Au performat Roxana Olșanșchi în rolul profesoarei, Laurențiu Lungu în Volodea și, parțial, Viorica Bulgac în Lida. În rest, prestații modeste cu hâlbe și dicție deficitară inerente începutului

nifestărilor artistice reunite sub sigla *FIT 1*, adică Festivalul Internațional de Teatru din Turda, ajuns la a treia ediție. Cu adevărat un mega-tur de artă (*Tour D'Art*) și al artelor au prilejuit cele 10 zile de festival, din 28 iunie până în 7 iulie 2019. Directorul festivalului, actorul Cătălin Grigoraș, a sintetizat de la început: „Anul acesta avem peste 120 de evenimente în 15 spații și un număr de peste 400 de artiști din țară și din străinătate”. Reclama invidiată: „este cel mai mare festival de teatru din județul Cluj”. Primarul Cristian Octavian Matei a dat mâna cu sponsori iubitori de frumos și împreună au pus de un eveniment colosal, care scoate orașul din mahmureala lui provincială. Și uite așa, municipiul de pe Arieș a devenit mai mare, mai important, mai trendy. Teatrul Național din Cluj, Teatrul Maghiar din Cluj au pălit în fața acestei evidențe, plecând capetele încoronate cu strălucită tradiție.

Drumul spre miezul fenomenului teatral a fost asigurat și de pictorul turdean Cornel Vana care, pe pietonală, a conturat pe pânză clovni, alături de alți mănuitori ai penelului. De la figurinele de sare de pe străzi până la *Figuranta* interpretată de Tania Popa pe scena studio a Teatrului Aureliu Manea, distanța s-a transformat într-un fel de paspartu diafan, receptat ca introducere în problematica atât de delicată vizând condiția actorului și a femeii în societatea actuală. Visele legate de carieră, sacrificiul, abandonul copilului, dorința de a se vedea jucând, magia faimei, căderea în depresie, adevărurile crude ale vieții sunt puse pe tapet într-o cronologie a dezamăgirilor recurente. Cunoscuta actriță din București a realizat un *one woman show* de un dramatism accentuat, susținut cu inteligență și experiență de profesionistă, nu de „figurantă fără diplomă”, după cum se fac dese referiri în text.

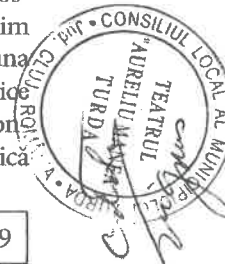
pe o tulpă și moșnioasă de viață a teatruului... te de o pre-puberă angoasată. Ingrid Neacșu face o demonstrație de virtuozitate actoricească pe un text greu, extrem de solicitant, după *Blestemații* de Chuck Palahniuk, intitulat *Confesiunea mea hidoasă*. Toate vomele repulsive ale unei realități sufocante, percepute la modul grav și complex, sunt revărsate peste sensibilitatea utragiată a unei copile. După acest discurs violent extins spre generalizări sumbre, care biciuiește fragilitatea ființei, te întrebi alături de Aldous Huxley: „De unde știm că pământul nu e iadul altei planete?” Madison, copila extrem maturizată a unei familii de bogăteni (poate chiar prea mulți demoni i se pun în cărcă unei copile de 13 ani), problematizează și se izolează... în moarte, rupând firele care o leagă de familie, de societate, de viață. Simbolistica baloanelor luminate diferit, intermitent e o soluție excelentă pentru atmosfera în care este plasată Madison să-și mărturisească spaima și răniurile succesive.

Cel mai puternic spectacol al primei serii a fost *Despre șoareci și oameni* în regia lui Andrei Mihalache. De un realism răspicat, servit nonșalant, îndesat în calupuri otrăvite de interacționare umană periferică se încarcă montarea binecunoscutei nuvele dramatizate a lui John Steinbeck de pe scena Teatrului de Nord din Satu Mare, prezent în Turda la fiecare ediție a festivalului. Tăietura directă în epicitatea dramei e impusă de la bun început prin sobrietatea decorului, prin geometria riguroasă a formelor asamblate aproape simetric din lemn brut, masiv, imaginând când dormitorul rânđașilor angajați la fermă, când grajdul sau camera izolată a negrului Crooks. Geometrie încrustată parcă și pe chipurile bărbaților cioplite în lemn dur. Numai Lennie melancolizează cu mintea rătăcită printre ei și visează la un locșor edenic unde să dea de mâncare la iepuri. Tragicul sfârșit al lui Lennie, după ce o strangulează

al, Viorica Bulgac în Lida. În rest, prestații modeste, cu bâlbe și dicție deficitară inerente începutului la Aurelian Gheorghe și Theodor Crețu (sau Edgar Bunea?) în Pașa și Vitea, tineri neîntrați încă în memoria siteurilor de profil.

O adorabilă comedioară în mai multe secvențe tratate în stil buf a oferit trupa independentă Thalia din Oradea, pe scenariul lui Zsolt Pozsgai, *Până când moartea ne va despărți*, cu Georgia Căprărin și Răzvan Vicoveanu, jucată în La Papion, casa Rațiu. În ipostaze de mâncău, contabil timid, instalator dezinhibat, homeless sau mire simbolic, Răzvan Vicoveanu a făcut risipă de comicării specioase, etalându-și talentul și evantaiul ipostazierilor tiponomiilor întruchipate într-o ghidușă elaborare scenică.

Rar se întâmplă ca într-un festival să se joace două versiuni ale aceleiași piese. La Turda s-a întâmplat. În tandem major au fost prezentate două montări cu *Rinocerii*, prima aparținând Teatrului „Matei Vișnic” din Suceava, în regia lui Alain Timár de la Théâtre des Halles din Avignon și a doua venind de la Teatrul Municipal din Baia Mare. Ca și Tompa Gábor la noi, Alain Timár este un îndrăgostit de creația ionesciană și a montat mult Ionesco. Varianta propusă pentru *Rinocerii* surprinde și intrigă în bună măsură, ca să nu spun că dezamăgește. „Rinocerii” au dat buzna în supermarketuri și au tăbărat cu cărucioarele încărcate de cumpărături pe scenă vrând să-l ademenească pe Berenger neînduplecatul. Asta este prima impresie. O fantezie futuristă, extravagantă, lipsită de substanță, e drept, pe binecunoscuta temă ionesciană. Dar la stratul superior citim intenția regizorului de a da o altă dimensiune, una consumistă, „rinoceritei” clasicizate în isterii istorice și politice, fără să sesizăm că boala consumului contemporan, fanatismul consumului, este și o politică

abilă a puterii economice, care stăpânește „marea familie universală”. Asistăm practic la o domesticire a simbolului. De la nazism și legionarism la teroarea îmbuibării și a formelor mai rafinate de manipulare. Așa e, la o adică, dictatura Facebook-ului, nu mai puțin periculoasă. Nu știi când te îmbolnăvești, nu știi că ești bolnav și intri în gloata manevraților ca victimă ce-și trâmbițează victoria. Ce reproșez acestei abordări este limitarea. Ionesco în supermarket sună jenant, deși poate că el nu s-ar fi sinchisit de această deșucheată viziune, păgubos restrictivă totuși.

Doi pereți albi volanți și câteva cuburi iau parte la metamorfozarea omului în... simpatice jucării ale bunăstării, nicidecum hidoși rinoceri. Personajele sunt recognoscibile și după transformarea lor, ele dansează cu cărucioarele pline de produse pe muzică de tango lejer. Sunt semi-rinoceri bipezi, gonflați în plastic gri-negru, robotizați, obezi care aranjează cuburile altfel, instalând noua ordine. Obezitatea n-a ajuns o boală a bunăstării? Iată-o servită pe scenă ca

avertisment în manieră ludică. „Să demolăm totul!” răcnește Jean în plin proces de transformare și debaterile despre boală, gripă, epidemie, de la locul de muncă, se mută în imaginara cameră a lui Jean, din care lipsește, se înțelege, patul prezent în toate montările mai cumini, clasicizate. Berenger nu capitulează, deși se întreabă „dacă ăștia au dreptate?” și celebra frază din final, rostită dintre cărucioare și „rinoceri” - *Rămân o ființă umană* - are greutatea convenită unui final reușit. Totuși, Alain Timár nu se rabdă și aplică ironic pe fața lui Berenger o mască de maimuțoi neevoluat.

Regizorul folosește după bunul plac textul urmărindu-și ideea, sunt multe decupaje și asamblări de replici din scene diferite, logicianul devine logiciană (poate din lipsă de actori bărbați sau pentru a ironiza logica feminină), scena finală dintre Jean și Berenger este supradimensionată și intersectată cu dansul „rinocerilor”. Colegii de serviciu ai lui Berenger au aderat la schimbare și îi fac semne, ba chiar îl îndesă

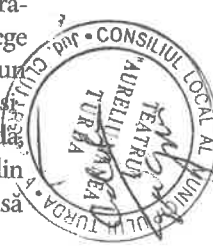
într-un cărucior, silindu-l să abdice de la exigențele lui morale și ideologice desuete. Din păcate, echipa de actori nu se ridică întotdeauna la nivelul cerințelor regizorale mult prea înalte. Sunt momente mai reușite, altele mai puțin reușite, dar impresia generală este de spectacol neîmplinit. Mai întâi din cauza viziunii exclusiv minimalizatoare la care e supus textul, apoi din cauza vocilor pițigăiate ale actrițelor (prea multe femei), a dicției deficitare, a bâlbâielilor de tot felul. Unele voci sunt mici, insuficient lucrate, replicile sunt rostite prea repede, nu se înțelege ce spun, etc. Totuși, Răzvan Bănuț poate deveni un Berenger viabil cu pletele lui în vânt, la o adică, deși gur, unul atipic, total diferit de Radu Beligan de pildă din fulminanta montare a Teatrului de Comedie din București din 1964 a lui Lucian Giurgheșcu, rămasă etalon indiscutabil.

Despre al doilea spectacol cu *Rinocerii* și alte producții jucate la FITT, în numărul viitor.

Finalul e apocaliptic: (Pseudo-)Revoluția/Yorick și Dictatura/Nicolaus stau, „înfrățite”, în față, în spatele porții de sticlă se văd Bătrânii și Tinerii ca niște statui de gheață! Creată în stilul celebrelor parabole *Brave New World* - Aldous Huxley și *Ferma Animalelor* de George Orwell, *Balamucul vesel*, ca „basm arhetipal horror”, le completează cu „progresul” diabolic al post-bolșevismului. Spectacolul, în ciuda unor slăbiciuni, a impresionat publicul clujean, sensibil la o istorie

Balamucul vesel globalizat

Eugen Cojocaru

ment de fondatorul teatrului modern. Nu e de mirare că a devenit, imediat, un exemplu pentru feministele *in-nuce*: soția marelui compozitor conațional și prieten Edvard Grieg, supărată de neglijare, i-a ars (exact ca Hedda) manuscrisul noii simfonii!

Multe mari actrițe au dorit să o întrupeze: Eleonora Duse, Alla Nazimova, Ingrid Bergman, Diana Rigg, Isabelle Huppert, Claire Bloom, Maggie Smith, Jane Fonda, Annette Bening, Cate Blanchett, Olga Tudorache. E personajul feminin cel mai jucat: caracter interesant și modern, de un tragism aproape antic, care preferă finalul *faptei frumoase*, decât să fie sclava acelei societăți!

Ce a rămas din toate acestea în montarea Antonellei Cornici, pe textul lui Călin Ciobotari „după” Ibsen? O cu totul altă „Hedda”: o simplă diabolică nimfomană roșcată „în rut” permanent, care manipulează lumea - așa femeie nu s-ar fi sinucis niciodată pentru un amant „în plus”! Se „tăvălește” cu Eilert și Brack, deși la Ibsen e platonice, flirtând din plictiseală! Dar nu e destul, se dă și la servitoarea Bertha/Corina Vișinescu, „transformată” de „textier”/regie într-o tânără la care se dau toți bărbații, ba chiar și Hedda - ambele au, de la început, un show stil *strip-tease* în fața lui Tesman, care „se dă” la Bertha (la Ibsen e bătrâna bonă care l-a crescut de mic!), la vechea colegă de școală a soției, Thea/ Irina Bodea-Radu! Așadar cu totul alte „relații” între și, majoritar, cu totul alte personaje! Textul și montarea se supun *manierismelor* (șabloane golite de sens, ce se vor super-estetizate!) baroce la modă, venite de peste ocean, de la un *New-Hollywood* (idem teatrul mercantilizat) „ocupat” de bancheri în anii '80, care și-au impus incultura și atavismul emoțional cerând trei „ingrediente”: *sex, action & brutality*! Astfel, Bertha (interpretată bine, dar cheia regizo-rală e falsă) merge ca o gheșă, își face îndatoririle

Tudose/soțul Jørgen Tesman întrupează savantul naiv, preocupat de cărți, redând perfect și ambigua satisfacție că a scăpat de un concurent la profesorat. Marian Politic e un inspirat Eilert Lövborg, plin de contradicții, capabil de subtilități spirituale și finețe

deschis la experimente și modernizări care inculcă, implicit, doze mari de risc. Publicul, mulți tineri, a apreciat mai ales prestația actorilor și unele reușite ale premierei.

Magnetism teatral la FITT 2019 (II)

Adrian Țion

Se pare că regizorii se întrec în năzdrăvăniile vizionare atunci când vine vorba despre „teatrul absurd” și neînțelegerile inițiale ale spectatorului derutat, neinițiat, devin și mai de neînțeles (nu cu sens blagian!). Linearitatea acțiunii e abolită din start, rolul dialogului diminuat, menținut doar atât cât să susțină invenția vizuală, care în *Rinocerii* lui Iulian Bulancea de la Teatrul Municipal din Baia Mare devine precumpănitoare. Regizorul uzează de un constructivism debordant, halucinant extins spre teatrul de marionete și de umbre. Și asta e o minimalizare nedorită. Glisarea înspre oniric este asigurată de un preludiu pantomimic destul de lung, în care cei unsprezece interpreți sunt prinși, împinși în universul mass-media ca într-o grotă plină de primejdii, sugerată de decorul format exclusiv din munți de ziare. Ziariștii sunt zeii manipulărilor care nasc monștri. Ideea rinocerizării e așezată așadar de Iulian Bulancea într-o virtuală redacție, dezbaterile se derulează prin subtila artă a animației, dar

aici acțiunea trenează. E un câștig stilistic, dar și o pierdere, întrucât abstractizează căldura dialogului. Ziarele care manipulează și în doctrinează prin știri inventate sau abil orientate își enunță prin personajele ionesciene neliniștile căderii în fanatism și uniformizare. Replici din finalul piesei sunt rostite în primele secvențe vorbite, totul pare un vertij din care bietul Berenger nu poate ieși, e acoperit de ziare, de gloata dezumanizată care nu prinde carnație reală pe scenă, deși el încearcă să se salveze. Rinocerii sunt doar umbre proiectate pe peretele realului drapat cu ziare. Când acesta se ridică, își fac apariția, într-un macabru dans alegoric foarte reușit, stihiiile realului coșmaresc, înălțate pe picioaroange hidoase, poate chiar mai sinistre decât „naturalii” rinoceri. E limpede, ne pasc tot alte forme de rinocerizare acută. Spectacolul băimărenilor are coerență și substanță, primește o anume strălucire și gravitate prin jocul susținut al actorilor. Păcat că uneori ei lipsesc de pe scenă, se agită doar umbrele. Foarte omogenă în ansam-

blu, trupa este formată din Dorin Griguță, Denisa Blag, Eduard Bîndiu, Ruxandra Lăzărescu, Raul Hotcaș, Carmen Ciobanu, Alex Macavei, Doru Fărte, Marin Ciucă, Iulian Bulancea, Alexandru Costache. Actorii trebuie să mânuiască figurine decupate din hârtie, să se joace în lumina reflectoarelor sau în spatele draperiei, ceea ce împiedică un contact direct, mai apropiat, cu ei. Fundalul devine loc al acțiunii la semi-distanță de public, din păcate.

Dorindu-se o „comedie romantică” antrenantă, piesa croatului Miro Gavran *Totul despre femei* mi s-a părut o dramoletă oarecare, încropită din scurte secvențe vivante despre viața unor femei și relațiile dintre ele. Cele trei actrițe, sub baghetă lui Felix Crainicu de la Teatrul Arte dell'Anima din București s-au străduit să creeze bună dispoziție și să impresioneze, întruchipând personaje diferite, de la bebelușe la nonagenare, într-un stil mozaicat și totuși același, fără prea evidente transfigurări, dar punând mult suflet în interpretare. Corina Dănilă, Adriana Titieni și Crina Lință formează un trio valorizant al textului prin angajarea energiilor artistice neîndoielnice. Din păcate, enigma aninată în titlu s-a redus la tropotul pantofilor pe scândura scenei la dese intrări și ieșiri ale actrițelor.

Obositul con Leonida e revitalizat în travesti de Irina Movilă, iar Marius Bodochi îmbracă hainele și duhul Eftimiței în adaptarea după Caragiale, cu titlu mișcat din țățânile clasice, *Revoluție și artificii*. Desigur, în acest ludic demers, trebuia schimbat și sexul Saftei, astfel că ea devine... Marius Drăguș. Poznele se țin lanț în această lectură ultra-dezinhibată a textului, „împodobită” cu scâlâmbăieli de două voci valoroase, transpunere ce ne-a amintit de montarea excepțională a lui Aureliu Manea din 1978 cu Dorel Vișan și Gelu Bogdan Ivașcu, două păpuși automate trezite la viață de Safta.

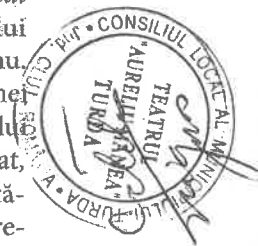
Rinocerii

Maftei. De menționat calitățile de comediană cu schepsis ale Alexandrei Paftală în Berta și omogenizarea în alertețea acțiunii a celor trei stewardese interpretate de Erica Moldovan (Janet), Ana Hegy (Jaqueline) și Cezara Fantu (Helga). Mecanismul comediei de situație a funcționat impecabil. Hazul a fost pe măsură.

Încă două spectacole puternice trebuie neapărat menționate în această trecere în revistă a festivalului turdean desfășurat sub egida „libertății de a alege”. Andrei Mihalache a ales să monteze la Teatrul Dramatic Elvira Godeanu din Târgu Jiu *Azilul de noapte*, după Maxim Gorki, piatră de încercare pentru mulți regizori atrași de compoziții grandioase de acest fel. Lumea marginalilor lui Gorki e încadrată într-un decór greoi; poate mai greoi decât cel din spectacolul *Despre oameni și șoareci*, impunând vizual o abordare de un realism robust binecunoscutului text clasic. Același Alexandru Radu construiește un decor masiv rotativ, trădând un stil ce țintește grandiosul și monumentalul, fără rabat la calitatea încărcăturii baroce a scenei. Impresionant și dominator apare Luka interpretat de Marian

este Eugen Titu în rolul baronului decăzut, tovarăș de beție al lui Satin, ironizat de borfașii azilului. O insinuare a ridicării din această groapă imundă este fredonarea *Internaționalei* la un moment dat, imnul celor năpăstuiți, murmurat ca virtuală salvare din mizerie. *Azilul de noapte* al lui Andrei Mihalache a fost și cel mai lung spectacol prezentat în festival: 2 ore și 30 de minute cu pauză. Dar derularea acțiunii este ținută în constantă tensiune dramatică, așa încât nu sunt secvențe care să treneze.

La 43 de ani de la debutul său în rolul Crăcănel pe scena Teatrului din Turda, Tudorel Filimon a urcat din nou pe scenă în același rol în montarea comediei lui Caragiale *Dăle carnavalului* de la Teatrul Principal bucureștean, în regia lui Dan Tudor și scenografia Corinei Grămoșteanu. Cu vedete de talia Manuelei Hărăbor, Corinei Dănilă, simpaticului Tudorel Filimon și lui Gabriel Fătu, succesul de public a fost garantat, deliciul interpretărilor hrănind din plin așteptările turdenilor. Admirabile au fost costumele realizate de Geanina Punkosti și „măștile” neconvenționale; distribuite din „bucătăria teatrului”

din cadrul companiei Duo Laos din Spania, etalându-și disponibilitățile comice și magice în *Ortos aires* de pe pietonală.

Incitant până la roșu e demersul Alinei Neagu de la compania Teatrul de Kartier din Bacău în *Sposedania unei videochatiste*, text și regie Vali Bolat. Un *one girl show* incisiv, extras din tehnologia chat și industria sexului, susținut cu vehemență și tensiune dramatică de o actriță cu real potențial expresiv, ce întrușchipează o ființă dinamică, dotată cu un temperament voluntar bine pus în evidență. Nonconformismul ei duce la dramă și la dezvăluiri sinistre. E o problemă extrem actuală, care trage perdeaua de pe tabu-uri ipocrite.

Comedia de situație a lui Marc Camoletti amuză din nou în montarea Ateneului din Iași, *Atenție aterizăm!* E regretabil că spectacolul s-a desfășurat în sala studio, neîncăpătoare pentru râsul debordant și aplauzele spontane ale spectatorilor înghesuiți pe un număr limitat de scaune în comparație cu numărul doritorilor. Echipa condusă de Daniel Onoae a beneficiat de toate șiretlicurile pentru a stârni comicul servit la fix de ingenioasa împletire a replicilor cu situațiile bufe, revărsate în cascade. Concepția montării pornește chiar de la Daniel Onoae, care s-a văzut pe el însuși interpretându-l pe Bernard și i-a reușit. Umbra lui Florin Piersic n-a apăsat nicidecum peste jocul lui, dar parcă el s-a susstras discret, a dat mai mare amploare lui Robert, prietenul ajuns la Paris, interpretat de Dragoș

ții, azilul lui Kostăliov. Radu Botar excelează în rolul Satin din scena finală, de mare forță, când cinicul idealist căzut în patima băuturii pledează pentru adevăr și recunoașterea demnității umane („În om e tot adevărul!”). Din numeroasa distribuție, alături de cei evocați deja, se detașează Cătălin Grigoraș, interpretul lui Vaka Pepel, hoțul umanizat de iubirea pentru Natașa (Mădălina Ciobănuș), care îl ucide pe Kostăliov (Dan Calotă) într-o încăierare. De asemenea, convingător și bun partener pentru Radu Botar

unei rețete de succes a fost validată și la Turda.

Recordul acestei ediții a FIT-ului turdean a fost stabilit printr-o salbă de spectacole excelente, magnetice reprezentări ale formelor în mișcare, la care se adaugă trena de experimente cu adevărat relevante, arătând diversitatea formelor de manifestare teatrale de ultimă oră. Pe durata festivalului, acuza de provincialism a fost eludată cu desăvârșire.

Rinocerii

